

Нова Думка

ISSN 0351-3181

БРОЈ
ЧИСЛО

185

GODINA
ПОК

XLIV

1/2015

КРАЧУНСКА ПРОГРАМА У ПЕТРОВЦОХ

На перши дзень Крачуна, 25. децембра на 19 годзин, у сали Соколана у Петровцох отримана Крачунска програма под назву „Крачунска програма на дарунок Петровчаньом“. Наисце и бул прави дарунок. Велі участвовали, а труд було видно.

Програма була подзелена на два часци. З оглядом же ше традиційно у тим рочним чаше пиє варене вино, после першей часци ушлїдзела кратка пауза дзе ше нащивителе и учашніки могли окрипиц зоз вареним вином и медовніками. Ношители програми були грекокатолицка парохия Петровци и КУД „Яким Гарди“ Петровци, а Месни одбор и винария „Бурчак“ подуперали програму.

Крачунски писні и коляди радосно одшпивали и

Школяре ОШ Антун Бауер Вуковар, ПШ Петровци

одрецитовали школяре ПШ „Петровци“. З красними гласами, и жени котри шпиваю у церкви, украсели програму. Нашивителе мали нагоду видзиц и малу часц медзипарохиялней програми „Крачун 2015“ котру рихтаю красни гласи. Крачунску програму збогацели и три дружтва. Весело зашпивала Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“ Петровци, Женска шпивацка група КУД „Яким Говля“ Миклошевци и члени Дружтва „Руснак“ Петровци.

Саша Бильна

Мануела Дудаш

Женски хор КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох

Младежка група

Женска шпивацка група петровскей парохії „Покрову Пречистей Богородици Марії“

BROJ
ЧИСЛО **185**

GODINA
ПОК **2015.**
XLIV

“NOVU DUMKU”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>
savezrusina@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428–342

IBAN HR1623400091110057465

Tisak: Tiskara Soldo, Vukovar

Naklada: 1000 primjeraka

“НОВУ ДУМКУ”

Видава: Союз Русинок РГ

<http://www.savezrusina.hr>
savezrusina@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За видавателю: Дубравка Раšлјанин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс: 032 428–342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкуе: Друкарня Солдо, Вуковар

Тираж: 1000 прикладніки

Тискано–Друковане
2 / 2015

Сіјена **10** Купа
Цена **10** Куни

Рукписи се не враћају.
Објављени прилози се хонорирају.

Рукписи ше не враћаю.
Објавени прилоги ше хонорују.

DRUŠTVO I POLITIKA - ДРУЖТВО И ПОЛИТИКА

Национални меншини богатство Горватскеј - Порихтала Вера Павлович	4
61. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske - Zvonko Kostelnik	6
Централна преслава националног швета Руснацох у Сербїи нароч будзе отримана у Кули - Агнетка Балатинац	7
Принешени План роботи и Финансийни план Ради рускеј националней меншини	8
Вуковарско- сримскеј жупанїи за 2015. рок - Маријана Джуджар	8
Прешлого року порядне емитовани емисїи о националних меншинох на	8
Винковскеј телевизїи - Вера Павлович	8
Цо меншински права? - Маријана Джуджар	9
Колядоване началником општинох Томповци и Ловас - Ксенія Лікар	9

IZ RADA NAŠIH DRUŠTAVA - ЗОЗ РОБОТИ НАШИХ ДРУЖТВОХ

Крачунска програма у Петровцох - Мануела Дуаш	2
Миклошевчане отримали крачунску програму у Гунї - Ксенія Лікар	11
Кед зашпивам цїхо и весело - Славица Чорак	11
На преслави св. Миколая участвовали и госци зоз Миклошевцох - Ксенія Лікар	12
Дїдо мраз подзелел пакецики - Ксенія Лікар	12
Мали крачунски концерт за конец рока - А. Балатинац	13
Петровчане наступели у Канижи - Звонко Костелник	14
Ноц музейох у Петровцох - Звонко Костелник	17
У Вуковаре отримани 49. бал - Любица Гаргаї	18
Отримана крачунска програма у Миклошевцох - Ксенія Лікар	20
Фестивал языка у Осїску - Агнетка Балатинац	23
Литературно-музични вечар и промоция кнїжки «Дом у шерцу» у Осїску - Агнетка Балатинац	35

IZ RADA SAVEZA - ЗОЗ РОБОТИ СОЮЗУ

Отримана перша схадка Предсидательства Союзу Русинок РГ того року - Вера Павлович	10
Помощник министра науки, образования и спорта нацивел Вуковар - Звонко Костелник	10
Порядова звітна Скупштина КУД «Яким Гарди» Петровци - Звонко Костелник	21
У Миклошевцох отримана рочна скупштина КУД «Яким Говля» сполнени зарисовани плани - К. Лікар	22

IZ NAŠIH MJESTA - З НАШИХ МЕСТОХ

И Петровци дакеди мали свою Волицу - Желько Гаргаї	15
Руснаци фаховци з Войводини и на трибинох Горватскеј - Агнетка Балатинац	23

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA - ЗОЗ ДУХОВНОГО ЖИВОТА

Преславени Крачун у Миклошевцох - Ксенія Лікар	12
Крачун у Осїску - А. Балатинац	13
Преславене Богоявлєне - Ксенія Лікар	14
Окончени менованя у крижевским владичестве - К. Лікар	15

LITERARNA STRANICA - ЛИТЕРАТУРНИ БОК

Оцец и його два дзивки - Яким Пушкаш	16
Забивачка - Мелания Пап	16
Камень господнього плачу - Любица Гаргаї	16
Страцена без тебе - Любица Гаргаї	16

PUTOPIS - ДРАГОПИС

Адвент у Бечу - Мануела Дуаш	24
------------------------------	----

KORIJENI - КОРЕНІ

Karpati - Slavica Čorak	28
-------------------------	----

ZA VAŠ DOM -

Декупаж - Любица Гаргаї	26
-------------------------	----

POLJOPRIVREDA - ПОЛЬОДІЛСТВО

Biogoriva – razvoj i budućnost - Ljiljana Medeši	29
Роботи ест през цали рок - Желько Лікар	32
Čuvarkuća - Slavica Čorak	32

RECEPTI - РЕЦЕПТИ

Каша - Маријана Джуджар	21
-------------------------	----

HUMORESKA - ГУМОРЕСКА

Началник полицїи и система елиминациї у розришено остатнього забойства - ЯКИМ ПУШКАШ	30
Новорочни винчованки - Яким Пушкаш	31

PETROVCI KOJI NESTAJU - ПЕТРОВЦИ ХТОРИ НЕСТАВАЮ

Бабинї у Петровцох - Томислав Рац	33
-----------------------------------	----

Sport - Спорт	34
In memoriam - На здогадаванє	34

На першим боку: Агнетка Балатинац - Жима

На остатнім боку: Агнетка Балатинац - Автор: Владо Няради Подобова колония КУД-а Руснацох Осїек 2014. рок

UREDNIŠTVO: Vera Pavlović (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ksenija Ljekar i Danijel Vašaš

SAVJET UREDNIŠTVA: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Ljubica Harhaj, Marijana Džudžar, Zlatko Hirjovati, Joakim Erdelji i Vera Pavlović

LEKTORI: Marija Vulić (rusinski jezik), Lesya Mudri (ukrajinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-I), "Nova dumka" je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: Вера Павлович (главна и одвичательна редакторка), Агнетка Балатинац, Ксенія Лікар и Данил Вашаш

СОВИТ РЕДАКЦИЈИ: д.ф. н. Оксана Тимко Дітко (предсидатель), Любица Гаргаї, Маријана Джуджар, Златко Гирїовати, Яким Ердєлі и Вера Павлович

ЛЕКТОРЕ: Марија Вулич (руски язык), Леся Мудри (українски язык), Андрея Магоч (горватски язык)

Друкованє помага Совет за национални меншини Републики Горватскеј.

На вимаганє Союзу Русинок и Українох Републики Горватскеј з Ришеньом Министерства информирования Републики Горватскеј од 15. януара 1992. року (УЧ. 523–92–I) „Нова думка“ уписана до евиденциї явних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источно и становиско редакциї лебо видавателю.

НАЦИОНАЛНИ МЕНШИНИ БОГАТСТВО ГОРВАТСКЕЙ

Внедзелю, 15. фебруара того року, точно на 12 годзин, на площи Святого Марка у Загребе започала шветочна инаугурация новей горватскей председательки Колинди Грабар Китарович. По слунковититей хвилі горватска председателька ше у дружтве своего супруга Якова Китаровача и найблизшого тиму, зоз котрим з малу превагу виборела перше место у Републики Горватскей и постала перша жена председателька нашей держави, Колинда Грабар Китарович прешла вельку часц загребскей улочки Илица гу дзвигачки зоз хтору ше одвезла на горню часц Загребу дзе шедзиско Влади. Числени гражданає, присмно несподзивани, хасновали тоту нагоду же би ше поздравили зоз нову Председательку и повинчали ей на вибору.

На Марковей площи пред численима домашніма политичарями и шветовима делегациями, нова председателька пришагла пред председательку Уставного суду РГ Ясну Омеєц. Розпорядок шедзєня нащивительох уж напредок порихтани, та у першим шоре з лївого боку шедзєли поволани зоз РГ — бувши председателє, премиєре, делегация Влади зоз премиєром Зораном Милановичом, делегация Собору зоз председателєм Собору Йосипом Леком и други углядніки зоз политичного, культурного и вирского живота жеми.

На правим боку шедзєли високи госци зоз иножемства, а инаугурацию провадзєли 88 делегаций медзи котрима були дзєвец шефове державох — председателє Словєний Борут Пахор, словацки председателє Андрей Киска, председателє Мадярскей

Шветочна пришага председательки РГ Колинди Грабар Китарович

Янош Адер, македонски председателє Дьордє Иванов, председателє Албаниї Буяр Нишани, чарногорски председателє Филип Вуянович, председателє Косова Атифете Яхьяга, украински председателє Петро Порошенко и председателє Председательствох Биг Младен Иванич и Бакир Изетбєгович. Зоз Сєрбиї на инаугураций бул премиєр Александар Вучич и председателька парламенту Цецка Цачєва. Зоз Чєскей и Польскей пришли председателє Сенату Милан Штєх и Богдан Борушєвич. Нємєцка послала председателє ради Бундєсрату Фолкєра Бофєра, Европску комисию представял Нєвєн Мимица, ЗАД замєниця державного секретара за енергетику Елизабєта Шєрвуд-Рандал, а тиж так була и канадска державна министерка Канади горватского походзєня Лина Єлич. На шветочносци на Марковей площи

присутствовали и водителє медзинародних организацийох у Горватскей (УНХЦР, УНИЦЄФ, УНДП, ЄБРД). Председателька РГ у своєй инаугурацийней бєшєди привитала шицки Горватки и шицки Горватох у отєчєствє и швєцє, шицки горватских державянох и державянки РГ, як и високих госцєох. Наглашєла же ше зоз пришагованьом обовязала служижцє горватскому народу и шицким горватским державяном. З вєлькє пиху, тиж так свидома вєлькей одвичательносци, превжала длужносцє горватскей председательки. У тих хвилькох здогадуємє ше шицких познатих и непознатих горватских синох и дзивки хтори свойо животи цєком длугокей борби за горватску независносцє убудовали до фундаментєох модерней горватскей держави. Окремну подзєковносцє указує горватским барнїтєльом хтори були и остали

фундамент нашого отєчєства — Горватскей.

Надалєй председателька виражєла подзєковносцє першєму председатєльови др Фарньови Тудьманови, сновательови сучасней горватскей держави.

Бєшєдуєщи о виберанкох наглашєла же вони прєшлєсцє и же ше Горватска потвєрдєла як ушорєна демократска держава. Шицки розлики хтори були видни цєком кампанї тєраз тєбаю постацє наша моц, бо Колинда Грабар Китарович жада буц председателька шицких гражданох без огляду на їх политичнє, етнїчнє, вирскє або сполнє опрєдєлєнє и припадносцє.

Тиж так будзє ше безкомпромисно закладац за социялно найзагроженших. Як єдна зоз гражданох РГ шицко да од сєбє же би Горватска постала богата держава зоз хторєй млади нє буду одходзицє, у хторєй ше будзє

Часц площи св. Марка у Загребе дзе ше традиційно одвива инаугурация горватских председателюх

вецей народзовац як умерац и у хторей нашо людзе у златних животних рокох буду уживац у плодох свосей работи.

Подзековала тиж так и своім предходніком, Степанови Месичови и Ивови Йосиповичови, на їх доприношеню у вибудови горватскей демокрації. Надалей указана повага на нашу економию и стандарт гражданох хтори уж шести рок потрафени зоз кризу. Дешатки тисячи младих одходза зоз Горватскей, а медзи німа вельке число факултетски образованих хтори би мали буц ношители розвою. Велі подприємства одходза до предликовидації, а други траца конкуренцию на тарговиску, людзе оставаю без работи, фамелиї без приходох. Шведкове зме чежих поремеценьох хтори гледаю швидке усоглашоване державней власци, синдикатох и роботодавцох. Треба престац жиц на пенєжох пожичених од будучих генерацийох, стратегийни национални интерес муши буц отверане нових роботних местох, а их не ствара держава, але приватна иницијатива, поднімателе.

Поволала Владу же би з порційну политику мотивовала

и зняла административни препреченя за розвой приватней иницијативи. Нашо морйо, туризем, нашо польодїлство, рибарство, лесарство, водна привреда, нашо польопривредніки и рибаре, нашо параста, вони наша моц. Унапряменосц гу фамелийней привреди, ремеселніцтву, малому у штредньому поднімательству, иновацийом, применюваню чистой технології муши буц наша стратегийна ориентация. Мушине буц отворени гу новим инвестиційом и активно находити нови тарговиска. Нампредз, мушине лепше вихасновац членство у ЕУ, як и спорозуменя о шлебодней тарговини, же бизме вивозніком отворели и нови, нетрадиційни тарговиска. Медзи предусловия успиху або конкуретносци у условийох глобализації вшелік спадаю квалитетне образоване, розвой науки и вигледовацка работа. Нашо школи и универзитети як и наукововигледовацки центри мушине програмски приспособиц новим часом. Мушине ше обрациц усвойованю практичних знаньох и схопносцох, и на тот способ порихтац школярох и студентох за роботни и животни спокуси хтори их обчекую.

Тиж так наглашела же нашо оружийни моци будземе розвивац и чувац. Горватска свою вонкашню политику будзе и надалей водзиц през сотрудніцтво зоз нашима союзніками у рамикох ЕУ и НАТОа, як и през сотрудніцтво зоз сушедами. Наш стаемни стратегийни интерес остава укључоване цалого простору Югвосточней Европи до европских и евроатланских интеграцийох. Обчекуе конечное ришене отворених питаньох зоз сушедами, як цо то розправи коло граніци, а у одношеню зоз Сербию окремно место будзе мац статус нестатих у Отечественей войны, як и медзисобна защита правох меншинох. Национални меншини богатство Горватскей. Будземе розвивац и храниц їх права, але и промововац права Горватах у сушедних жемох. Заш ше врацела на младих, у вязи зоз хторима наглашела же ей мандат окремно будзе пошвечени младим. Муши ше им отвориц простор у продукції, политики и друштвеним живоце. Муши ше им дац работа. Най ше чуе їх глас — вони школовани, жадни успиху и необтерховани зоз прешлосцу. Видзи их як предводнікох нового горватского заєдніч-

тва.

Як перша горватска председателка винесла пиху же нашо дружво направело вельки цивилизацийни крочай. Велі думали же Горватска ище не порихтана за жену председателку, але наш народ принесол праве одлучене и на ней же би домерковано провадзела почитоване Уставу и равноправносц сполох, хтора ше по Уставу учишлюю до найвекших вредносцох уставного порядку, тиж як цо други вредносци защицую меншински друштвени групи, бо то шведочи о улюдносци друштва и шведочи о почитованю нас самих.

На концу бешеди наглашела значене нашей култури, традиції, фамелиї и вири. Тоти составніци през историю зачували нашу самобутносц. Вельки науковци, иноваторе, уметніки и спортисти походза зоз Горватскей и вони допринесли цивилизацийному розвою. Пред председателку и шцикима нами велька одвичательносц и длужносц и надалей чувац, змоцновац и розвивац нашу културу, идентитет и мено. Своєю уставни овласценя председателка будзе хасновац за добробут шциких у Горватскей, а будзе ше водзиц зоз родолюбийом, укључованьом и охрану националних интересох. Горватска будзе богата жем, бо нет ніякей причини же би то не була. Жада єдного дня своім унучатом бешедовац о часох у хторих зме, як у Отечественей войны, станули єдни гу другим у борби за лепши живот у Горватскей и як зме тоту борбу достали. Бо ми побидніцки народ, вредни народ. Нет того цо зме не годни посцигнуц лєм кед зме єдинствени. "Верим до це, жеми моя Горватско!", зоз тима словами закончала свою инаугураційну бешеду председателка РГ Колинда Грабар Китарович.

Порихтала Вера Павлович (жридли интернет)

61. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

S lijeva na desno: članovi Savjeta za nacionalne manjine Tibor Varga, Veselko Čakić, Aleksandar Tolnauer, Milica Šaš i Nikola Mak

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske održao je 11. veljače 2015. godine 61. sjednicu u zgradi Vlade Republike Hrvatske na Trgu Sv. Marka 2, u dvorani 143/1 u Zagrebu. Uz nazočnost većine članova Savjeta i zastupnika gospodin Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine, otvorio je sjednicu, pozdravio prisutne i predložio dnevni red, usvajanje zapisnika sa 60. sjednice:

1. Program rada Savjeta za nacionalne manjine za 2015. godinu.

2. Informacije o prijedlozima programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije nacionalnih manjina u području informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija za 2015. godinu.

3. Izbori za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina - očitovanje Ministarstva uprave Klasa: 016- 01/14-01/23, Ur. br: 515-02-01-01 11-14-2 od 30. prosinca 2014. godine.

4. Razno.

Predloženi dnevni red i zapisnik sa 60. sjednice Savjeta za nacionalne manjine usvojen je jednoglasno.

AD1. Na temelju članka 36. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske jednoglasno je donio Program rada za 2015. godinu.

AD2. Komisija za otvaranje prijave prijedloga programa pristiglih na Javni poziv utvrdila je da je ukupno prijavljeno 1 358 programa što u odnosu na 2014. godinu predstavlja smanjenje od 0,44%. Nевladine udruge i ustanove nacionalnih manjina predložile su za ostvarivanje programa dodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 59 715 551 91 kuna što predstavlja smanjenje od 9,83% u odnosu na 2014. godinu. Na Javni poziv prijavile su se 101 udruga i ustanova u 209 organizacijskih oblika (podružnica, beseda, matica, pododbora i kulturno-

umjetničkih društava) što je za 6,48% manje nego u 2014. godini, dok je istih u 2014. godini bilo prijavljeno 210, prema riječima predsjednika Savjeta Aleksandra Tolnauera.

AD3. Vezano uz izbore za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u 2015. godini, članovi Savjeta razmotrili su očitovanje Ministarstva uprave o terminu održavanja izbora te o tome koliko su sredstva i na kojim pozicijama osigurana za

jenom zakona kojima bi se predmetna problematika uređila.

AD4. Članovi Savjeta upoznati su s mišljenjem Državnog ureda za reviziju nakon provedene revizije financijskih izvještaja udruga i ustanova nacionalnih manjina i poslovanja Stručne službe Savjeta. Vezano uz dokument Integrativna manjinska politika stranke ORaH, Savjet je nakon razmatranja zaključio da isti nije u skladu s dostignutim

S lijeva na desno Darko Šonc, Zvonko Kostelnik, Branka Baksa i Radimir Pavičević

provedbu izbora za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina.

Vezano uz problematiku nereguliranja statusa predstavnika nacionalnih manjina kao neprofitnih pravnih osoba i najnovijeg zaključka Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba kojim se predlažu izmjene Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, Savjet je donio zaključak o upućivanju inicijative Vladi Republike Hrvatske za izm-

stupnjem zaštite manjinskih prava, pokazuje nepoznavanje pozitivne manjinske legislative te je usmjeren prema smanjivanju umjesto prema unapređenju prava nacionalnih manjina.

Nadalje, Savjet je izvijestio o prihvaćanju pokroviteljstva Ureda predsjednika Hrvatskog sabora nad znanstvenim skupom "Nacionalne manjine u demokratskim uvjetima", na temu: "Ostvarivanje prava nacionalnih manjina u uvjetima krize".

Zvonko Kostelnik, prof.

ЦЕНТРАЛНА ПРЕСЛАВА НАЦИОНАЛНОГО ШВЕТА РУСНАЦОХ У СЕРБИЈИ НАРОК БУДЗЕ ОТРИМАНА У КУЛИ

У Вербаше (Република Србија), 17. јануара 2015. року, преславене осме Швето Руснацох Републики Србији.

У организацији КПД „Карпати“ з Вербасу, Заводу за културу Войводянских Руснацох, Општини Вербас та Подручней канцеларији Националног совиту Руснацох, отримана Централна шветочност того значного дня за Руснацох Србији. Централна шветочност ше каждого року отримус у другим месце у хторим жию Руснаци. По местох у хторих жию Руснаци, отримую ше и окремени преслави, з тим велічезнїша тота Централна.

Вербашчане, ведно з другима котри були задлужени за организацию, постарали ше же би цали тот 17. јануар бул у знаку Руснацох.

У предопладньових годзинох организовани турнир у столним тенису у рамикох Спортских бавискох „Јаша Баков“, дзе участвовало аж 25 бавячох. Потим представени Етно-стол на котрим ше наши рижни лакотки, але и каждодньови едла котри ше дакеди ношело на польо, як и гевти котри ше рихтало за Крачун, на Вилію и за Вельку ноц.

Гевти котри провадзели Централну преславу през цали дзень, уж коло 14,30 годзин мали нагоду опатриц виставу дигиталних принтох вербаскеј уметніци Кристини Гшвенг, под назву „Красота задуманей жени“. То перша самостойна вистава тей младеј уметніци.

Уж о godzину могло ше присуствовац промоцији монографіи „Руснаци у Вербаше“ на котрей робело вецей авторох.

З Архиерејну благодарну Службу Богу у церкви Покрова Пресвятей Богородици у Старим Вербаше, хтору предводзел апостолски егзарх за грекокатоликох у Србији кир Георгий Джуджар, а сослужовали о. Владислав Варга, о. Михайло Режак, о. Владислав Рац, о. Михайло Малацко, о. Юлиан

Зоз централней преслави Националног швета Руснацох у Србији

Рац, о. Дарко Рац, домашні о. Алексей Гудак, о. Платон Салак, о. Владимир Еделински Миколка, о. Игор Вовк и о. Михайло Шанта, Руснаци Србији подзековали Господу Богу за шицки ласки котри им дал през 270 роки перебуваня на тих просторох и моделели за благослов за будучност Руснацох.

Годзину скорей шветочней Академији, у Галеріи Културного центру у Вербаше, отворена вистава познатого подобового уметніка Влади Няррадіа под назву „Карпатски мит“. Владо Няррадіа познати и на наших просторох през вецейрочне участвоване на подобових колонийох котри организує КУД Руснацох Осиек. На тей вистави Няррадіа приказал креацији у рижних технікох през котри преткани медведз з гербу Руснацох.

Шветочна Академия почала на 20 годзин у кино-сали „Југославия“ з гимну Републики Србији и шветочну шпиванку Руснацох у Србији, хтори одшпивал хор КПД „Карпати“ з провадзеньом Националног оркестру Руснацох, под диригованьом Мирона Сивча.

Привитни слова и винчованки дали велі визначни госци и домашні, медзи котрима були представителе политичного живота зоз Србији, як и генерални секретар пред-

седателя Републики Србији Неделько Теньович, та велі делегацији медзи котрима була и делегация з Горватскеј, Словацкеј и України, як и визначни духовни діяче на чолє з апостолским егзархом за грекокатоликох у Србији, кир Георгийом Джуджаром.

З привитних словох заменіка председателя Општини Вербас Милана Глушца, могли зме дознац же у Вербаше жию припадніки 26 националних заедніцох и же Руснаци медзи німа барз припознати и ценени.

Програма ше предлужела з виводзеньом познатих шпиванкох котри виводзели члени рижних руских културно-уметніцких дружтвох зоз Србији, та з рецитованьом познатих писных руских авторох, а солисти и дуети надолполнили уметніцку часц з народнима лебо новшима компонованима шпиванками котри зажили на тих просторох.

Медзи визначнима шпивакми треба визначиц малженску пару Тамашових (Славка и Михал) котри одшпивали шпиванку „Стриберни роки“, а котри на рускеј естради уж вироятно премашели „стриберни роки“, але ише вше прекрашнє слушац їх шпиване.

Национални оркестер, под руководзеньом Мирона Сив-

ча, представел ше з венчиком руских шпиванкох, але и з мелодиями познатих шветових класикох Моцарта и Роттеа.

По високопозиционованих длужноснікох з политичного верху Републики Србији и покраїни Войводини, мож заключиц же держава Србија дава вельку увагу Руснацом у Србији, а висланства з амбасадох Словацкеј и України указали же и поза граніци Руснаци зоз Србији маю високи рейтинг. Не треба забуц ані церковних велькодостойнікох, бо того дня шицки паночове, ведно з егзархом були присутни на визначованю того велького швета за Руснацох Србији.

По законченю Шветочней Академији, шицки присутни були поволани на богати коктейл котри ше претворел до примсного дружєня, а гевти меней вистати, мали нагоду и затанцовац. Попри забавней часци, длужносніки вихасновали нагоду и за билатерални розгварки на маргинох тей преслави, та так делегация з Горватскеј водзела розгварку о промоцийох виданьох Заводу за културу Войводянских Руснацох по местох у Горватскеј и виданьох Союзу Русинох РФ у Войводини.

Агнетка Балатинац
Фото: А.Балатинац

ПРИНЄШЕНИ ПЛАН РОБОТИ И ФИНАНСИЙНИ ПЛАН РАДИ РУСКЕЙ НАЦИОНАЛНЕЙ МЕНШИНИ ВУКОВАРСКО- СРИМСКОЙ ЖУПАНИИ ЗА 2015. РОК

На сходы Ради русской национальной меншины Вуковарско-сримской жупани, отриманей 05. декабря 2014. року, принєшени План работи и Финансийни план Ради за 2015. рок. План ше направело у складзе зоз финансиями хтори уж даскельо роки исти, а то ше потвердзело и на сходы Координации национальных меншинох Вуковарско-сримской жупани отриманей 18. февраля того року, на хторей бул и жупан Божо Галич, а една од точкох дньового шора було приношене Одлуки о розподельованю финансиейных средствох за роботу жупанийских радох и представительох национальных меншинох у Вуковарско-сримской жупани.

Бешедовне и о преслави Дня национальных меншинох Вуковарско-сримской жупани хтори ше отримала 09.05. у Вуковаре, а того року домашнї будзе немецка национална меншина ВСЖ. Медзи иншим, було бешеди и о наиходзацих, порядових

виберанкох за ради и представительох национальных меншинох у Републики Горватской хтори ше отримую того року, але службово ише не мае датум кеди их Влада Републики Горватской розпише.

На сходы Ради русской национальной меншины Вуковарско-сримской жупани, хтора отримана 26. февраля, прилапени Звити о работи Ради и Финансийни звит Ради за 2015. рок.

Порадзене же ше шветочна академия Дня Руснацох у Републики Горватской отримала 23. мая у Городском музее Вуковар, а же ше VIII Рутеняда того року отримала 30. мая у Старих Янковцох.

Звитна сходы Координации русской национальной меншины Републики Горватской отримана 28. февраля у Вуковаре, на хторей прилапени Звит о работи Координации и Финансийни звит за 2014. рок, а исто так принєшени и нови. На сходы принєшени и пременки и дополнения Статуту Координации у складзе

	Национална меншина	2011.	%	2014. Предклад	2015. Предклад
		Попис жителейох		Одлучене Координации	Работа радох и представительох
				150.000,00	150.000,00
1.	Серби 1/3	27.824	79,99	50.000,00	42.000,00
2.	Мадяре	1.696	4,87	24.015,36	24.000,00
3.	Руснаци	1.427	4,10	20.206,32	19.000,00
4.	Словаци	1.185	3,40	16.779,60	19.000,00
5.	Бошняци	1.746	5,01	24.723,36	24.000,00
6.	Українци	419	1,20	5.933,04	8.000,00
7.	Македонци	100	0,28	1.416,00	3.500,00
8.	Ниемци	137	0,39	1.939,92	3.500,00
9.	Черногорци	97	0,27	1.373,52	3.500,00
10	Роми	253	0,72	3.582,48	3.500,00
				100.000:7060 =14,16	
		ВЄДНО:		150.000,00	150.000,00

зоз Законом о здруженьох, а було поради и о наиходзацих порядних виберанкох за ради и представительох национальных меншинох у Републики Горватской. Понеже листину з кандидатами могу давац лем здружения и група гражданох, Координация русской национальной меншины

Републики Горватской и те раз прида листини за жупанийску, городску и општински ради, як и за представителюх у Городе Загребу и Осецко-бараньской жупани.

Марияна Джуджар

ПРЕШЛОГО РОКУ ПОРЯДНЕ ЄМИТОВАНИ ЄМИСИИ О НАЦИОНАЛЬНЫХ МЕНШИНОХ НА ВИНКОВСКОЙ ТЕЛЕВИЗИИ

Яким Ерделі - редактор и зніматель "Объективу"

Концом януара мешаца, у просторийох Ради русской национальной меншины, бешедовали зме зоз Якимом Ерделем, председателем Координации Радох русской национальной меншины у РГ о информативней меншинской емисии "Обектив", хтора ше цеком 2014. року емитовала на Винковской телевизии. Емисии були емитовани суботами на 18 годзин у тирваню по 45 минути, а було их вєдно 19, з тим же ше каждой другой суботи програма реприсовала у истим термину, а були финансировани зоз Фонду за порушование плурализму при Агенции за електронски меди.

У координации Винковской телевизии и Координации Радох Вуковарско-сримской жупани, каждая меншина зоз Жупани мала прилоги пошвецени представяню своей обстойности, культуры и другогого. Редактор и зніматель Объективу бул наш Яким Ерделі, а новинарка ангажована на рихтаню емисийох була Ясенка Кордич, хтора по оцовой тиж так ма руски корені. Так нам редактор Объективу потолковал же знімено бліско тысяч минути телевизийней програми хтора була и титлована, односно пре Закон о медийох прекладана на горватски язык, за гевти меншински языки хтори незрозуміли порядним патра-

чом Винковской телевизии. Руска национална меншина после Мадярох мала найвекшу минутажу, так же емитовани прилоги зоз Петровского дзвону, Рутеняди, дзецинской свадзби, промоцийох кнїжкох, прилог о зазберованю податкох о страдалих Руснацох у Отечестве войни...

Плановане же би Обектив обстал, але питанє чи ше достаню средства за тот рок. По нашим думаню була би велька чкода страциц уж уходзену телевизийну емисию хтора значно доприноси медзисобному упознаваню и животу меншинох у нашей жеми.

Вера Павлович

ЦО МЕНШИНСКИ ПРАВА?

Меншински права то людски права и похояю ше як набудовйованє над фундаментами людских правох припаднікох меншинох. Залапйованє мирох афирмативней акції у одношеню на одредзену меншинску групу и ей припаднікох не зменшую ше лебо огранічую права векшинского народу лебо других меншинских заедніцох. Афирмативна акция значи не представя негативни дискриминації.

Член 3. пасус 1. Уставного закону о правох националних меншинох:

"Права и шлебода особох хтори припадаю националним меншином, як фундаментални людски права и шлебоди, то недзелїва часц демократскей системи Републики Горватскей и уживаю окрему потримовку и зашиту, уключуючи позитивни мири на хасен националних меншинох."

Як ше окреми меншински права витворюю у пракси?

Меншински права, начално, не представляю колективни,

так повесц, права меншинских групох. Вони ше, як людски права, одноша на права поєдинцох, припаднікох меншинох. Припадніки меншинох, медзитим, свойо меншински права можу у пракси витвориц самостойно, але и у заедніци з другима прападніками меншинских групох хторим припадаю.

Член 7. Уставного закону о правох националних меншинох:

"Република Горватска обезпечує витворйованє окремих правох и шлебодох припаднікох националних меншинох хтори вони уживаю поєдинечно лебо ведно з другима особами хтори припадаю истей националней меншини, а кед же то одредзене з тим Уставним законом лебо окремиим законом, ведно з припадніками других националних меншинох..."

Витворйованє и обсяг витворйованя окремих меншинских правох завиши, медзи иншим, о виказованю специфичних интересох и потребох поєдиней меншини.

Защита националних меншинох у Републики Горватскей Република Горватска превжала обовязки почитованя людских и меншинских правох у одношеню на шицких своїх гражданох. Тоти обовязки фундаментую ше на националним уставно-правним порядку, началох и одредбох медзинародних контрактох з хторима Република Горватска приступела и хтори творя интегралну часц националней економії.

Ровноправносц гражданох хтори припадаю националним меншином зоз припадніками векшинского народу загарантована зоз Уставом Републики Горватскей.

3 Уставу Републики Горватскей-Вивершни основи:

"...Република Горватска установює ше як национална держава горватского народу и держава припаднікох автохтоних националних меншинох: Сербох, Чехох, Словакох, Италиянох, Мадярох, Жидох, Немцох, Австриянох, Українцох, Руснацох и других, хтори ей державяне, хторим ше гарантує равноправносц з гражданами горватскей народносци у витворйованю националних правох у складзе з демократскимими нормама ОУН и жемох шлебодного швета."

Устав бранї кажде поволованє лебо даванє иницијативи на войну лебо насилство, на националну, расну лебо вирску мержно лебо гоч хтору другу файту нетолерантносци.

Член 3. пасус 2. Уставного закону о правох националних меншинох:

"Етніцка и мултикултурна рижнородносц и дух порокуменя, прилапйованя и толеранції доприноша унапредзованю розвою Републики Горватскей."

Устав далєй гутори же ше равноправносц и защита правох националних меншинох ушорюю зоз Уставним законом.

Законы хтори у подполносци пошвещени зашиту и витворйованю правох националних меншинох у Републики Горватскей:

- Уставни закон о правох националних меншинох (2002.);
- Закон о хаснованю языка и писма националних меншинох у Републики Горватскей (2000.);
- Закон о воспитаню и образованю на языку и писму националних меншинох у Републики Горватскей (2000.).

Марияна Джуджар

КОЛЯДОВАНЄ НАЧАЛНІКОМ ОПШТИНОХ ТОМПОВЦИ И ЛОВАС

Члени дзединскей шпивацкей групи КУД „Яким Говля“ з Миклошевцох, зоз председателом Жельком Лікаром на Вилію предполадном зоз коляду „Ноц над Вифлеєм“ повинчовали Крачунски швета началнікови Општини Томповци Томиславови Паненичовому як и шицким занятим.

Потим дзеци предлужели до суседней Општини Ло-

вас дзе винчовали началніци Танї Пашо котра була приємно несподзивана, а у валале иста тота група Крачун повинчовала парохови о. Якимови Симуновичовому, председателом Месного одбору Дюрови Бикийовому и Ради рускей националней меншини Општини Томповци Мирославови Лікаровому.

Ксения Лікар

ОТРИМАНА ПЕРША СХАДЗКА ПРЕДСИДАТЕЛЬСТВА СОЮЗУ РУСИНОХ РГ ТОГО РОКУ

В субботу 14. фебруара 2015. року на 9,00 годзин отримана схадзка Председательства Союзу Русинох РГ у Вуковаре, на Союзовой адреси Ради Европы 93.

Председателька Союзу привитала шицких присутних и утвердзел ше кворум. На Схадзки були председатели наших Дружтвох: Желько Костелник, председатель КУД "Яким Гарди" зоз Петровцох, Мелания Пап, председателька КУД Русинох зоз Винковоцох, Владо Русин, председатель КУД "Осиф Костелник" зоз Вуковару, Звонимир Грубеня, председатель КУД Русинох Цвелфері з Райового Села, Славко Ждиняк, подпредседатель КУД "Яким Говля" зоз Миклошевцох, Зденко Бурчак, подпредседатель Союзу Ру-

синох РГ, Звонко Костелник, тайомнік Союзу и главна и одвичательна редакторка информирования у Союзу Вера Павлович.

На дньовим шоре було осем точки — звіт о роботі Союзу у 2014. року, финансийни звіт за прешли рок, план и програма роботи у 2015. року, вименки Статутох спрам Закону о здруженьох од 18. юния прешлого року, порада о главней культурней манифестаций Союзу — Петровски дзвон 2015. року и рижне.

Шицки звити єдоногласно прилапени, а на други точки ше розвила кратка и плодотворна дискусия зоз хторей треба наглашиц же ше Петровски дзвон и того року отрима першого викенду у юнию мешацу, цо того року пада на 6. и 7. юний и же,

З права на ліво: Звонимир Грубеня, Желько Костелник, Владо Русин, Звонко Костелник и Дубравка Рашлянин

межди иншим, будзе пошвечени визначавно 65. рочніици роботи КУД "Яким Гарди" зоз Петровцох. Тиж так дана увага управним одбором наших Дружтвох же би домеркавано ускладзели свойо Статути найдлужей по 1. октобер того року, же би не

пришло до спорних сиуаційох и карох. Заклучене же ше шлїдующе стретнуце Председательства збудзе на рочней Скупштини Союзу планованей за конец марца, або за перши тижні априла мешаца.

Вера Павлович

ПОМОЦНІК МИНИСТРА НАУКИ, ОБРАЗОВАНИЯ И СПОРТУ НАЦИВЕЛ ВУКОВАР

Пияток, 27. фебруара на 16,30 годзин, у готелу Лев у Вуковаре отримана схадзка на хторей, на поволанку Министерства науки, образования и спорта, участвовали предствители национальных меншинох зоз подруча Городу Вуковару. На схадзки зоз помощником министра, паном Шашом Скнежичом, бешедовало ше и розправяло о воспитно-образовних потребах национальных меншинох у городу. Окром участвованя Союзу Русинох Републики Горватскей, опрез хторого на Схадзки бул Звонко Костелник, участвовали и учителя котри робя у школи на виучованю мацеринского языка: мр. Илона Грецешин за руски язык, Татьяна Рамач за украински,

Заедніцка фотографія присутних на збуваню

пані Красничі за албански язык. Представителька украинскей заедніци була Мария Семенуук Симеунович, здружене Немцох и Австриянцох заступала Дара Маєр, представителька Мадярох на Схадзки була Розалия Якуметович.

Магистра психології, зоз походженьом з Винковцох, присутним представела уж длуши час познату идею о снованю новей завичайней школи. Проект рушел од идеї же би ше у предшколским и основношколским возросту ожили завичайни теми, бо

за дзеци завичай барз значни. Пред школярами ше пресцера вельки простор за учене, од етнічних окремосцох преїг язичних, та по кулинарски. То простор ученя єдних о других през интеркултуралну школу. Найлєпше место за снованє интеркултуралней школи праве Славония и Бараня, на чїм просторе уж вецей столїтия жили и жию припадніки розличних национальных меншинох. У тим змислу требало би роздумац и порихтац план и програму такей школи, хтори найзначнейши прикмети Руснацох зоз нашого простору, хтори би як национална одредніца мали войсц до учебнікох Новей школи у будучносци.

Звонко Костелник

МИКЛОШЕВЧАНЕ ОТРИМАЛИ КРАЧУНСКУ ПРОГРАМУ У ГУНІ

Члени КУД „Яким Говля” зоз Миклошевцох 15. децембра 2014. року наживели Здружене дзецох зоз окремними потребами „Гвиздочки” у Гуні и з той нагоди вивели крачунску програму. Госцоване витворене у сотрудицтве зоз валалским Здруженьом женох котре зоз власних средствох порихтало пакецики и да-

рунки цо их виробели жени на креативних роботных за 20 под'защитніох.

У привитним слове, у мено госцох, о роботи Здруженьох бешедовали председателе Штефица Войнович и Желько Лікар. Потим наступели члени рецитаторскей секції котри рецитовали по горватски. Младша и штредня танечна група вивели три

Заєдніцка фотографія членох КУД „Яким Говля” зоз Миклошевцох и домашніх у Гуні

Наступ у Гуні

руски танци и одшпивали даскельо коляди. Тоту гуманитарну наживу потримала и Општина Томповци, котра обезпечела органозовани превоз на автобусу, а на концу, председателка Здруже-

ня „Гвиздочки” Степанка Лепориз подзековала шицким госцом же на тот способ тим дзецом прикрашали приємни хвильки и радосни швета.

Ксенія Лікар

ВИНКОВСКЕ КД РУСИНОХ ТРАДИЦИЙНО ОТВЕРА МУЗИЧНОФОЛКЛОРНУ МАНИФЕСТАЦИЈУ У БАБИНЕЙ ГРЕДИ

КЕД ЗАШПИВАМ ЦИХО И ВЕСЕЛО

Прешли, успишни и работни 2014. рок КД Русинох зоз Винковцох закончел зоз наступом у Бабиной Греди на манифестациі „Вечари др Матиі Бачича” хтора пошвечена пестованю славонских жридлових звичайох през писню и танци.

Бабина Грета вельки славонски валал хтори припада жунаньскей Посавини. Место познате по чуваню шокецких звичайох, добрих коньох и веселих людзох о хторих виприповедани велі приповедки и вишпивани велі бечарци.

КД „Мият Стоянович” роками организує музично-фолклорну манифестацију змагательного характеру. На

Члени КУД Русинох зоз Винковцох зоз домашнім у Бабиной Греди

Манифестациі участвую хори хтори шпиваю а капела, без музичного провадзена. Друж-

тва наступаю пред фаховим жирийом хтори преглашує побидніка. Побидніцки хор

ше зоз тим вибором пласує на медзипупанийску смотру хтора ше отримує у Славонским Бродзе, а у своїм штрעדку ужива у окремној чесци и престижу.

Нашо Културне Дружтво Русинох зоз Винковцох наступа як предгрупа на змагательним вечару хорох, понеже пестує руску шпиванку, а тоту чесц зме заслужели пред вецей роками кед зме ше зявели у краси руского народного облечива и на тот способ представели єдну часц рускей култури у славонским посавским штрעדку.

Славица Чорак
(на руски преложела
Вера Павлович)

НА ПРЕСЛАВИ СВ. МИКОЛАЯ УЧАСТВОВАЛИ И ГОСЦИ ЗОЗ МИКЛОШЕВЦОХ

У грекокатоліцкей церкви Святого Кирила и Методия у Београдзе, 20. децембра прешлого року преславане швето святого Миколая. Службу Божу котра почала на 16,00 годзин служел о. Владислав Варга, а по Служби наймладшим парохияном св. Миколай подзелел пакецики. З тей нагоди о. Варга до госцох поводал дзезинску танечну групу КУД-а „Яким Говля” з Миклошевцох, а представена и 9. кніжка учителя у пензії Дюри Лікара „Жвератко нашей младосци”. Понеже автор не бул присутни, о кніжки бешедовала проф. Ксенія Лікар мл., котра сотрудзо-

вала у ей наставаню и вилнесла основни факти о ей змисту и наменки, та пречитала рецензию учительки Марії Папуговей.

У 40минутевої програми дзеци одтанцовали два танци, шпивали коляди и руски народни шпиванки, рецитовали пригодни рецитатії.

После програми присутни достали прикладні кніжки, часописи „Нова думка” и „Венчик”. Програму провадзел и перши секретар Амбасади України Владимир Белясв. Невелька руска и українска заєдніца у Београдзе наисце сердечно привитала госцох, а скорей наступу пані Олгица Лендер Радович дзеч-

Програма дзезинскей секції КУД „Яким Говля” зоз Миклошевцох у београдскей грекокатоліцкей церкви „Кирила и Методия”

не поводзела дзеци през год. Оцец Владислав Варга подзековал госцом же возвелічали преславу св. Ми-

колая, зоз жаданьом же би ше успоставене сотрудніцтво предлужело на заєдніцки хасен.
Ксенія Лікар

ДІДО МРАЗ ПОДЗЕЛЄЛ ПАКЕЦИКИ

Здогадованє на Крачун у школи

Пондзелок, 22. децембра 2014. р., Дідо Мраз у пополадньових годзинох сцигол и до просторийох Подручней школи у Миклошевцох, а же би було цо шветочнїше учительки Марина Банович, Марія Гргич и Леся Мудри зоз своїма школярами пририхтали пригодну програму на

горватским и руским язiku. Попри крачунских винчованкох и колядох школяре виведли и два драмски слички – „На Вилію” и „Крачунска приповедка”.

У голу школи програму провадзели представителе Општини Томповци, директорка школи др сц. АнаМарія Зулч, бувши учителе микло-

ПРЕСЛАВЕНИ КРАЧУН У МИКЛОШЕВЦОХ

Грекокатоліцки вирни у Миклошевцох преславели Крачун у церкви Рождества Пресвятей Богородици зоз Службу Божу котра почала на 10,15 годзин, а служел ю о. Яким Симунович, парох миклошевски. Домашнім парохияном, як и їх госцом, пречитал крачунску винчованку владики крижевского кир Николи Кекича и винчовал Швето у мено церковного одбору як и свойо власне. Служба була крашнє нашивена и числени вирни приступели обряду причащаня.

Традиційне шпиванє по валалє почало после вилійовеї вечери, кед дзеци и млади ходзели по родзини, сушедстве и пайташох винчовац

Крачун, а на 23,00 годзин о. Симунович служел саночне, та пошвецел проскурки котри ше дзелело трецого дня по мированю. Шветочну Службу Божу возвелічали и млади гудаци Матей Бурчак, Денис Гарди и Иван Лікар хтори з тей нагоди одграли и одшпивали даскельо коляди.

Скорей саночного млади гудаци, попри других у Петровцох, зоз граньом и шпиваньом тото вельке швето повинчовали и парохови петровскому о. Владимирови Седлаковому.

По саночним почал огньомет и предлужене дружнє у вироначней сали зоз окрипу и колядованьом.

Ксенія Лікар

шевскей школи и родичи школярох.

После удатней програми Дідо Мраз подзелел паке-

цики шицким школяром и дзецом предшколского возрасту.

Ксенія Лікар

КРАЧУН У ОСИЄКУ

Як и у шицких парохіях, так и у Осієку, у малей парохії Христа Царя, з вельку радосцу дочекане Рождество Исуса Христа. Службу Божу служел о. Любомир Стурко, домашні парох, а уж звичайно, место дзияка, Службу Божу провадзели часни шестри Василянки. О. Стурко пречитал и винчованку крижевского владыки монс. Кекича шицким грекокатоликом. Парохіяне маю вельку радосц и Божу ласку же могу буц на Служби Божей ведно

зоз часніма шестрама котри вше предводза, як саме церковне шпиванє, так и молитви после Служби Божей. Поведли бизме же то една з ридких церквох у хторей ше не одходзии дораз после Служби, але шицки у церкви оставаю на молитви за потреби хорих и потреби каждого парохіяна.

Други дзень Крачуна после Служби Божей, українске дружтво шпивало пригодни коляди.

А.Балатинац
Фото: А.Балатинац

Осецки парох Любомир Стурко на крачунскей Служби Божей у церкви "Христа Царя"

Здогадованє на швето святого Миколая у Осієку

МАЛИ КРАЧУНСКИ КОНЦЕРТ ЗА КОНЕЦ РОКА

Пред сам конец 2014. року, члени хорскей и тамбуровой секції КУД Руснацох Осієк, у просторе Оберланч бару, за

шицких своїх членох пририхтали мали крачунски концерт.

У прекрасним амбиєнту, члени хору з провадзеньом там-

бурового оркестру одшпивали найпознатши крачунски шпиванки, а придружели ше им и гевти котри подпєраюци члени Дружтва. Шпиванє колядох здогадло их на давни дні кед як дзеци, на Вилію ходзели до сушедох и родзини по шпиваню. Евоцированє здогадованьох на тоти часи и прекрасни обичаї, найчастейше по валалох, кед цали валал ошвицени и кед шицки радосно одходза єдни до других колядовац, у шерцох присутних порушало радосне крачунске розположенє. Предсидателька КУД Руснацох Осієк, Агнетка Бла-

тинац, шицким повинчовала Крачун и Нови рок, а вєц ше у предлуженю дружєня и добрим розположеню зашпивало и други руски писні, а дзєпєсдни и затанцовали. Тамбурови оркестер, подмладзєни з новима членами, непрерывно започинал нови писні, та у такей радосней атмосфєри КУД Руснацох Осієк на найлєпши можлєви способ закончєло свой калєндарски рок, зоз жаданьом же би Нови бул ище плодонсєйши и же би ше члєнство подмладзовало и звєкшовало.

А.Балатинац
Фото: А.Балатинац

КУД Руснацох Осієк

ПЕТРОВЧАНЕ НАСТУПЕЛИ У КАНІЖИ

У організації КУД «Тарас Шевченко» зоз Каніжи отримана 9. по шоре манифестация пошвечена українському писателюви и гуманистови Тарасови Г. Шевченкови, на котрей зоз хором и танечну секцію участвовало и КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох. Манифестация ше отримала 20. децембра у Дружтвеним доме у Каніжи, а под покровительством Совету за национални меншини РГ и Општини Бебрина. Наступели українски Дружтва, члени Українскей заедниці у РГ, як и госцюци горватски ансамбл «Посавец» зоз Каніжи.

Звонко Костелник, проф.

Пастирски танци

Танечна фигура "чия рука моцнейша"

Хлопска шпивацка група

ПРЕСЛАВЕНЕ БОГОЈВЛЕНЕ

У грекокатолицкей церкви Рождества Пресвятей Богородици миклошевски вирни 6. Јануара того року преславели Богојвлене Господне зоз котрим ше означає спомин на дзень Исусового кресценя на рики Йордан. Службу Божу котра почала на 10,15 годзин у присустве числених вирнікох служел о.Яким Симунович,парох миклошевски. По Служби о. Симунович окончел обряд пошвечаня води котру

вирни однесли дому за својо духовни потреби. Истого дня пополадню почало пошвечане 120 обисцох котре тирвало по 8. јануар. Першого јануара, на швето Василя Велького на Служби Божей о. Симунович винесол податки за 2014. рок у котрим кресцени тройо дзеци, умарли пейц особи, а винчаних не було.

Ксения Лікар

Обряд пошвечаня води

И ПЕТРОВЦИ ДАКЕДИ МАЛИ СВОЮ ВОДИЦУ

Од малючка сом ше якошик волеє дружиц зоз старшима особами, бо сом од ніх вельо того знал науциц. Окреме ми муло цікаво бешедовац зоз бабами и любел сом слушац о тим як ше дакеди жило и як то дакеди було.

Так було и єдного дня на треци дзень Русадльох кед нашо дзепоедни парохияне зоз парохом пошли на паломніцтво до Руского Керестура, до Водици. Того пополадня бул сом дзешка на бициглі у валале и врацаючи ше дому преходзел сом коло баби Маґочовой хтора и на тот завод шедзела на драже, на дрвеней лавочки. Озвал сом ше ей та и шеднул гу ней на лавочку. Була смутна и нерозположена за бешеду. Було ей жаль же є хора и стара, и же прето не могла пойсц до Водици, а цо би барз любела.

На тото сом ей такой поставел даскельо питаня: цо то водица, як вона настава и прецо ми у Петровцох не маме водицу? Вона ше на тоти мойо слова дакус розрушала и почала ми толко-

вац, же то невелька церква або каплічка хтору людзе правя на своїм маєтку або о бок нього як задужбину и подзековане Господу Богу за даяки достати дари од Господа Бога. Же ше то звичайно трафя после упечаткового сна, дзе ше у сну одредзеной особи яви же ше на одредзеним месце находзи жридли живей води и же на тим месце треба збудовац каплічку. Було и таке — предлужовала баба — же ше дакому, а звичайно дзецом, зявел ангел або Мац Божа и побешедовали зоз дзецими, и там би на памятку на тото людзе єдного валала збудовали каплічку. Там би ше вец вше у исти час, раз рочне служела Служба Божа на хтору би приходзело барз вельо людзох.

Так у бешеди баба доложела же и у нашим окруженю єст водица на Добрей води у Адици у Вуковаре. Я ше вец здогаднул же сом раз случайно наишол на Службу Божу хтора ше одбувала у каплічки Святого Прокопия при Дубрави. Дакус сом ше розпитал та сом дознал же

тоту каплічку збудовал богач Паунович, хтори дакеди мал медзи Вуковаром и Петровцями вельо жеми и у хторого велі Руснаци зарабляли хлеб. Гу тому, баба ше здогадла и маринскей водици хтора ше находзи недалеко у маринским хотаре коло потоку Бродянка. У тей водици ше богослуженя отримую каждого року половком августа. О тей водици познате и тото же там велі каліки на необяшнени способ оздравели и отамаль пошли дому без карагульох хтори там зохабели. Тоти каргулі були свидоцтво їх чудесного виздравеня.

Думал сом же з тим наша бешеда закончена та сом цел рушиц далей дому, медзитим баба предлужела з бешеду. Тото цо ми гварела барз ме несподзивало. Гварела ми же кед вона була дзецко слухала од своїх старших же и Петровци мали свою водицу. По ей приповедки каплічка була збудована у Доу, там дзе ше у нешкайши час находза дзецински колімбачки. По приповедки, тераз уж покойней

баби Маґочовой, ані вона тоту петровску водицу не памета, памета лєм же кед як дзецко преходзела коло того места видзела вельку громаду гліни хтора там стала од набиваней каплічки. Тота гліна з часом шедзла бо з ней людзе з валалу правели вальки. При тей водици не було жридли або студзенка як при других водицох. Жридли ше находзело преїґ драги хтора идзе през Дол. Над жридлиом була велька верба хтора не так давно зрубана. Жридли и нешка там, гоч мало хто за нього зна. И нешка шліжи вода з нього и вироятно вше будзе...

Одпитал сом ше од баби и не могол сом ше дочекац пойсц дому, обуц чижми и превериц бабову приповедку. Доказ о иснованю каплічки сом не нашол, але жридли зароснуте зоз коровчом гей. Зоз нього чече вода дас сто метери и улїва ше до ярку хтори чече през Дол и улїва ше до Бродянки, Вуки, Дунаю...

Желько Гарґаї

ОКОНЧЕНИ МЕНОВАНЯ У КРИЖЕВСКИМ ВЛАДИЧЕСТВЕ

Ординариум крижевского Владичества 12. децембра прешлого року принесол декрет зоз хторим о. Яким Симунович, парох миклошевски и берацки, меновани за славонско—сримского владического викара. Тоту длужносц о. Симунович почал окончовац од 16. децембра 2014. року у тирваню од пейцох рокох.

Крижевске владичество по-

о. Яким Симунович

о. Владимир Маґоч

дзелене на три викарияти; жумберацки, босански и славонско—сримски, а котри обляпя парохии од Липовлянох по Миклошевци. Ординариум тиж так меновал на його потерашню длужносц декана сримского о. Владимира Маґоча, пароха вуковарского и раевоселского на пейц роки, тиж так од 16. децембра прешлого року.

К. Лікар

БАСНИ ЗА МЛАДЕЖ И ОДРОСНУТИХ ОЦЕЦ И ЙОГО ДВА ДЗИВКИ

Було то давно. Мал еден удобни оцец, гдовец, два красни дзивки. Кед одросли вец едну одал за пастира, а другу за рибара. Рок после свадзби одлучел их обисц, же би видзил як ше знашли у новим обисцу и чи су щешлѣви.
— Супруг и я маме вельо овечки, хтори нам даваю волну, млеко и месо, так же ми барз добре у моім новим доме! Лем, вше ше модлїм же би падал

дидждж, же би овечки мали надосц швижей травички, а модлїм це же биш ше и ти, мили оцец, придружел моім молитвом! — гварела оцови старша дзивка. Оцец обецал же ше убудуце будзе модлїц за цо вецей диджджу!
— Мой супруг барз схопни рибар, але його схопносц барз завиши и од хвилї! Кед красна хвиля, вец з риболову приходзи шпиваюци, а кед пада дидждж або дую моцни витри, вец найчастейше

анї не може зоз рибарским чамцом висц на отворене морїю, або нїч не влапи. Прето, мили тато, придруж ше ми у моєй молитви же би вше була красна хвиля зоз благим витром! — гварела младша дзивка.

На тоти дзивково слова добри оцец лем здихнул.

ПОУКА: Не народзел ше таки человек котри би шицким видоволел!

Яким Пушкаш

ЗАБИВАЧКА

Кед ше забивачка у газди рихтала, велька ше зольница слами порихтала.

По старим звичаю швинї ше палело, а вец ше по новей моди уж шурело.

Вец поумивали та порозберали, а жени на гною черева змивали.

А хлопи зоз месом роботи робели, уж смачни папригаш жени уварели.

За колбаси месо громаду ше млело, там у едним котле за гурки барело.

З попром и папригү месо ше мишало, солї додавало и гарло мачало.

Крашне зоз бешеду ту ше надзивало, а у другим котле ше випражовало.

Там громада шкварки теди не ценени, аж зоз сто кунами тераз заплацени.

Масци ягод води, а тераз каганец, сланїна як дланї, не на еден палец.

Так хлопски работи приводза ше краю, вони бешедую и наздравичкаю.

Тераз гу вечери жени ше рихтаю, бо преїг дваец души ту висулужиц маю.

Юшка и варене зоз мачанку ишло, колбаси и гурки, и печене пришло.

Кифлочки садлово швижи упечени, гнетка ише були бухти напращени.

Було барз веселих же ше и напили, та з вечери дому о штвернож лем сцигли.

Мелания Пап

КАМЕНЬ ГОСПОДНЬОГО ПЛАЧУ

вельо маслини стари прастари вигнали зоз шерца своего младнїки

ноц молга шицки заспали лем ти и камень не

камень дихаюци упива каждую твою кирваву слизу

молга сон швитане слиза крев

витрапени боляци поцерпацы сцекаюци

сцеканя нет дзень ту дзень пре хтори ши ше народзел

камень и нешка диха до себе упива каждую слизу паломнїка велї го руки дотикаю ти кажде здиховане чуеш береш на себе даваш поцешене олегчане мир

СТРАЦЕНА БЕЗ ТЕБЕ

як у молги страцена була сом роками з чижима болями на души у цемнїци думкох прибитих з гвоздами до багренових дескох скриваюци свойо чувства не лем од других але и од себе а вец сом стретла Тебе

и Твойо живи слова розогнали молгу вилїчели болї ошлебодзели думки и чувства и врацели достоїнсво дзецка Божого

Любица Гаргай

НОЦ МУЗЕЙОХ У ПЕТРОВЦОХ

У організації Союзу Русинок РГ и КУД «Яким Гарди» и Ради рускей националней меншини Општини Богдановци отримана 10. манифестация «Ноц музейох», а з нагоди 65. рочніці КУД «Яким Гарди» Петровци. У програми участвовали Хлопска шпивацка група Дружтва зоз Петровцох и Ружица Киш зоз свою першу виставку малюнокх под назву «Инспирация». Шиц-

Нащивителе Етнографскей збирки у Петровцох на Ноци музейох

Авторка подобовой вистави Ружица Киш

нащивительох и нагашел же ше 65. роки Дружтва означує цали рок и подзеквал Союзови на потримовки и будинку у котрим ше манифестация отримує. Наталия Гнатко представела авторку виставки Ружицу Киш, а на концу и сама авторка представела свойо роботи.

Звонко Костелник

ких нащивительох и госцох тей манифестациі у мено Союзу Русинок РГ привитала председателька Дубравка Рашлянин и шицким учашніком и організатором тей манифестациі пожадала вельо успиху у витворйованю планох и програмох у дальшей роботі.

Председатель КУД «Яким Гарди», Желько Костелник, тиж привитал шицких

Привитне слово організаторох збуваня, председательки Союзу Русинок РГ Дубравки Рашлянин и председателя КУД «Яким Гарди» Желька Костелника

У ВУКОВАРЕ ОТРИМАНИ 49. БАЛ

Заедніцка фотография членох КУД "Осиф Костелник" зоз Вуковару на 49. балу

У Організації КУД "Осиф Костелник" у Вуковаре, 31. януара 2015. року, отримани 49. руски бал, у святочней В&С сали на Саймишту. Бал почал на 19.00 годзин зоз культурно-уметніцку програму, предлужел ше зоз вечеру, предаваньом томболи и танцом шерца. Бул преткани зоз веліма краснима, а найвещей рускима шпиванками и танцями. О такей красней атмосфери, окрем домашніх членох, остарли ше и госци "Микс бенду" зоз Руского Керестура. На самим початку председатель дружтва Владо Русин привитал шицких госцох, а окремних и поєдинечно. На

балу були присутни: спред Городу Вуковару Ана Живанович, прочалніца за дружтвени діялносци, спред Жупанії Вуковарско-сримскей Никола Воларевич, советнік за школство Управного одзелєня за образованє и спорт, Звонимир Драгун, городоначалнік городу Илоку, Дубравка Рашлянин председателька Союзу Русинох РГ, Звонко Костелник, член Совету за национални меншини РГ, Лела Дітко, председателька Ради рускей националней меншини городу Вуковару, Вера Павлович, редакторка Новей думки и о. Владимир Седлак, парох зоз Петровцох. У культурно-уметніцкей про-

грамі наступели члени КУД "Осиф Костелник" зоз Вуковару. Мишани хор одшпивал три шпиванки: "Панонска ровніно", "У лешіку при валале" и "Кед би чарни очка дагдзе предавали". Дзивоцка танєчна група одтанцовала два танци "Козачок" и "Гонивитер", а ветеранє єден под назву "Несе Галя воду". Хлапци Михал Гришук и Кристіян Миклош одшпивали соло шпиванки "Каролина" и "Чийо то дзивчатко", а у дуету "Зламала ше кормань деска". Шицких шпивачох провадзел оркестер вуковарского Дружтва. Тоту ве-

чаршу програму зоз членами порихтали Владо Русин, Тат'яна Алерич и Мария Русин. Конферансу порихтала и водзела Любица Гаргай. Вицаговане томболи и танєц шерца водзела Вероника Мудри. Дзекуюци добрим людзом и спонзором, и того року була богата томбола. Вельке подзекованє идзе и касирови Дружтва Звонимирови Барновому, хтори позберал найвекшу часц томболи. Три найвекши награди були пейгла, електрични роштили и бицигла. Награда за побид-

Побидніцка пара танцу шерца

Часц танцу "Несе Галя воду" у виводзєню Зденка Бурчака и Тат'яни Алерич

Дует Кристян Миклош и Михал Гришук

Дзивоцка танечна група

Госци на балу

Наймладша и найкрасша танечна пара

ніцку пару у танцу шерца и того року були торта и вино. Бициглу достал Кирил Гайнал зоз Вуковару, а побидніцка пара у танцу шерца була Геленка Шобан и Зденко Сивч, обидвойо з Осієку. На балу було присуно 200 особи, а вельке поцешене за нас шицких же було вельо младих.

Любица Гаргай

Вера Павлович и Звонко Костелник

Главну награду на томболи – бициглу того року достал Кирил Гайнал

Мишани хор КУД "Осиф Костелник"

ОТРИМАНА КРАЧУНСКА ПРОГРАМА У МИКЛОШЕВЦОХ

Заєднічка фотоґрафія учаснікох на Крачунским концерту

Другого дня Крачуна, п'яток вечар 26. децембра прешлого року у Дружтвеним доме отримана пригодна програма з нагоди найрадоснейшого християнського швета котру організовало КУД „Яким Говля”. У першей часци дзеци одбавели драмску сличку „Два ангели” котру порихтал водитель Желько Лікар. Младша танечна ґрупа одтанцовала хореоґрафію „Кошенс, грабанс, плаканс”. Члени рецитаторскей секції рецитовали винчованки и рецита-

Оркестер хтори провадзел музични точки

ції по руски и горватски, а тиж так одшпивали коляди „Пасли пастире” и „Пречистая дїва”. Солистка Паула Поточки одшпивала „Щешліви нови рок”, а коляду „Цо за радосц” и „Тансц коло” одгтали Денис Гарди, Матей Бурчак, Иван Лікар и Микола Чизмар Коле.

Другу часц вечара збогацели госци зоз КПД „Карпати” з Вербасу. Водителька дзезинскей драмскей секції Нада Лендер порихтала драмску сличку „Христос раждається” зоз котру млади глумци у пригодних костюмах и музику прицагли уваґу патрачох. Мишана шпивацка ґрупа одшпивала три коляди зоз провадзеньом Миколи Чижмара Колета на гитари.

Присутних на остатку нашмеял ґлумец Янко Лендер зоз виривком зоз монодрами Дюри Папгарґая „Илия Опозиция” у котрим виприповедал як дараз бавел крачунску забаву. Конферансу порихтала Ксенія Лікар м.л., а водзели ю школярки Анамарія Мудри и Анамарія Лікар. После програми за шицких порихтане ошвиженє и друженє.

Ксенія Лікар

Члени драмскей секції КУД „Карпати” зоз Вербасу

Наступели наймладши танечніки КУД „Яким Говля”

ПОРЯДОВА ЗВИТНА СКУПШТИНА КУД «ЯКИМ ГАРДИ» ПЕТРОВЦИ

У просторийох Општинской сали за схадки, 07. фебруара того року отримана порядова звітна Скупштина КУД «Яким Гарди» Петровци. На самим початку председатель дружтва Желько Костелник привитал шицких и предложел роботу председателство котре Скупштина прилапела. Звит о роботі поднесол секретар дружтва Владимир Дудаш, котри наглашел же дружтво зоз своїма секциями витворело 48 наступи у жеми и иножемстве. Звичайно же би ше таки резултати не могли витвориц без потримовки Совету за национални мен-

шини, Союзу Русиных Републики Горватскей, Општини Богдановци, Ради рускей националней меншини Општини Богдановци, як и Месного одбору Петровци и других. На наступи ше путовало и зоз трома дружтвами же би ше ушпорovali средства, а выполнело програми. Шицки тоти госцованя требало потримац и оправдац — гварел у своїм звиту Томислав Рац, касир дружтва, котри наглашел же у прешлим року потрошене понад 76.000 куни. Михайло Голик, председатель Надпатрацого одбору, упознал шицких присутних о финансийних роботах кот-

Роботне председателство Дружтва и звит Надпатрацого одбору

Госци и члени Скупштини КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох

ри ше запровадзали у складзе зоз законами и финансийними обовязками. Одбор контролуе дружтво през цали рок и барз є задовольни зоз роботу председателства и шицких секцийох. Началник Општини Юрай Михайлович похвалел роботу дружтва, котре того року означує 65. рочницю и пожадал успиху у дальней роботі Дружтва. Андрия Кризманич, спред Општинскей Ради Општини Богдановци, наглашел же Општина и надалей будзе потримовац роботу Дружтва, а поготов кед ше видза таки

успишни резултати. Звонко Костелник, спред Совету и Союзу Русиных РГ, привитал шицких присутних и подзековал аматером на несебичней роботі и котри на своїх плещох винесли найвекшу терху резултатох у прешлим року. После кратшей розправи прилапени звити и план роботи за 2015. рок, а председатель подзековал шицким и поволал их на неформалну бешеду зоз цеплима напитками и слаткими лакотками.

Звонко Костелник

КАША

Гарсц кукуричней крупі добре премиц у даскеліх водох (лепше з ешені кед кукурица ище сладка) и положиц вариц до води котра надосц прекрива крупі. Крупі ше досц длуго и сциха варя (у пецу кед вре, вец добру годзину). До води дзе ше варя крупі мож додац кус солі же би мали лепши смак. Кед крупі уварени, дода ше литра млєка и знова ше шицко превари най загушне по дзеки. Уварену кашу посладзи ше по смаку и розлєє до танєрох, а по верху посипе ше зоз циметом розмишаним з цукром.

Марияна Джуджар

У МИКЛОШЕВЦОХ ОТРИМАНА РОЧНА СКУПШТИНА КУД „ЯКИМ ГОВЛЯ” СПОЛНЕНИ ЗАРИСОВАНИ ПЛАНИ

На порядней рочней Скупштини КУДа „Яким Говля” у Миклошевцох, котра отримана 28. фебруара у Друштвеним доме, председатель Желько Лікар у поднешеним звиту о прешлорочней роботы гварел же зарисовани плани сполнети, а зазначело ше 38 наступи. Шицки три секції, шпивацка, дзезинска танечна и рецитаторска робели през цали рок, наступело ше у валале, по местох жупанії, у Войводини и у Польскей. Вон начишел дзепосдни значнейши госцованя як цо: Фестивали „Лемківска ватра” у Ждині, „Най ше не забудзе” у Дюрдьове, „Червене пупче” у Руским Керестуре, Стретнуце рецитаторох на Костельниковей ешені, Дні Миколи М. Кочиша у Новим Садзе и други.

Председателька Надпатрацого одбору Мария Филипович поднесла финансийни звит и гварела же у роботы КУДа не замерковани ніяки препущеня. Присутни на Скупштини єдногласно прилапели шицки звити як и план роботы за чечуци рок. Бешедуючи о тим, председатель Лікар визначел же

ше планує предлучиц зоз порядними активносцами и госцованями дзе ше за то укаже нагода.

Тиж так, предвидзене госцованє дружтвох з наших местох зоз театралними фалатами, як и организоване юбилейней 30. културней манифестації „Миклошевци 2015”. Як и потераз, средства за роботу Дружтво достане од Совиту за национални меншини Републики Горватскей, Општини Томповци и Жупанії Вуковарско—сримскей.

На Скупштини попри членох Дружтва присуствовали заменік началніка Општини Томповци Здравко Звонарич, председатель Месного одбору Дюра Бики, председатель општинскей Ради рускей националней меншини Мирослав Лікар и член Совиту за национални меншини Републики Горватскей Звонко Костелник. Вон присутних поинформовал з новима предписанями котри на моцступели 1. януара 2015. року, а по 1. октобер треба би буц сстойна часц Статуту Дружтва.

К. Лікар

Привитне слово опрез Союзу Русинох РГ и Совиту за национални меншини РГ отримал Звонко Костелник

Заменік началніка Општини Томповци Здравко Звонарич

Роботне председательство Виолета Гирйовати, Желько Лікар и Леся Мудри

Члени Скупштини КУД „Яким Говля” зоз Миклошевцох и госци

РУСНАЦИ ФАХОВЦИ З ВОЙВОДИНИ И НА ТРИБИНОХ У ГОРВАТСКОЙ

У організації Одбору за людски права и права национальных меншинох городу Осиеку, котрого член и Агнетка Балатинац з боку рускей национальной меншини, стреду, 4. фебруара 2015. року, отримана Трибина под назву «Спреведліва демокрація». Соорганізаторе були Клуб кніжкарні Нова, у чиїх ше просторийох трибина и отримовала, та Алиянса наукових культурних и гуманитарних діялносцох Осиек. На трибини було слово о намаганьох посткоммунистичних жемох же би зажила правдива демокрація у каждодньовим живоце. Видно з рушаньох у нас, и нам сущедних жемох, же так намаганя барз чежко преточиц до каждодньовосци. Медзи викладачами бул и др

сц. Борис Варга, главни и одвичательни редактор Руского слова. З тей нагоди пришол як политолог, публициста и новинар котри ма широки дияпазон спознаьох о збуваньох у Европи алс и у швецe. Студирал у України и Канади, а докторовал у Београдзе. Як новинар писал зоз 16 жемох, а познати му и збуваня на востоку України, котри тераз у центру шветових намаганьох же би ше застановела война. Други викладач бул проф. др сц. Душко Радисавлевич, професор на Факултету за правни и діловни студії у Новим Садзе, котри поза себе ма животне искусство зоз систему у Сербії, а модератор бул др сц. Гойко Мишкович, публициста и прекадатель зоз Сомбору.

Викладаче, з ліва на право: др сц. Борис Варга, др сц. Гойко Мишкович и проф. др сц. Душко Радисавлевич

На Трибини ше могло достац и кніжки тих припознатих науковцох. Трибину медзи иншими нащивел и городоначалнік Осиеку, Ивица Врких, председателька Созюу Русинох РГ, Дубравка Рашлянин,

Представителька рускей национальной меншини ОБЖ, Агнетка Балатинац як и велі Руснаци з Осиеку котрих тота тематика цикавела.

Агнетка Балатинац
Фото: А. Балатинац

ФЕСТИВАЛ ЯЗИКА У ОСИЄКУ

КУД Руснацох Осиек на «Фестивалу языка» у Осиеку

У організації городской и университетскей библиотеки Осиек, у шветочней сали у Доме горватскей войски, 20. фебруара 2015. року отримана закончующа манифестация означованя Дня мацеринского языка у Осиеку под назву «Фестивал языка». Наступели 12 дружтва котри

през писню, рецитацию, драмску сличку лебо на иншакі способ представели свой мацерински язык. На невельким просторе, у голу пред шветочну салу, були поскладани даскельо штанди на котрих национални меншини представели свой язык, писмо, традиційни едла, друковани виданя як и часточку

национального скарбу котри их означує як специфичну националну меншину. КУД Руснацох Осиек представело ше зоз рецитацию Агнетки Балатинац «Сина Руснака», котру интерпретовала Мануела Дудаш, та з двома шпиванками: «Желенее жито» и «У градочки шалата» котри з провадзеньом тамбурового оркестру одшпивал хор КУД-а Руснацох Осиек. На невельким штанду, котри им бул на розполаганю, Етно секция представела традиційни руски едла, нашо писмо, друковани виданя, та колаж о историй Руснацох, як и фотографії з роботи КУД Руснацох Осиек. Мушиме надпомнуц же було коло 300 людзох, а простор за викладанє премали же би ше нащивителе могли поблїжей и студийнейше поинформовац о даедней национальной мен-

шини, алс тиж мушиме надпомнуц же «Фестивал языка» каждого року на вше вишим уровню, а то нагода же би ше и Руснаци указали. УНЕСКО 1999. року преглашел 21. фебруар за Медзинародни дзень мацеринского языка. Фаховци нам вше одкриваю дацо нове, а того року з нагоди того значного дня дали таке толкованє о мацеринским языку: мацерински язык то перши язык хтори даедна особа научи у своєй фамелиї. Надалей твердза же знанє мацеринского языка барз значне при формованю становискох, а вигледованя указали же гевтот хто не звладал мацерински язык, ма почежкосци у ученю и то не лем других языкох, алс и з ученьом взагалі.

Агнетка Балатинац
Фото: А. Балатинац

АДВЕНТ У БЕЧУ

Бечки парламент

Славне дзецко Моцарт – такволани «вундеркинд», *На красним белавим Дунаю* композитора Штрауса, нешкайша гимна Немецкей и композитор Гайдн, глечер у морю и психоаналитичар Фройд, Малюнок *Поцилунок* и маляр Климт, та ище велі други приходза ми на розум кед роздумуем о Австрії. Пре свою историю, австрийска и бечска култура барз цикави и нешка.

Беч през рок нащивую велі туристи з рижних жемох. Велі з ніх адвентски час тримаю як найкрасшу часц рока за прешейтац ше по улїцох Бечу. Адвент, а у восточней традиції крачунски пост, то пририхтоване за дзень Христового народзенья. При восточних християнох крачунски пост тирва 40 дні (6 тижні), а при заходних християнох 4 тижні. Адвент у Бечу, такволани и *Кристкіндлмаркт*, през вецейстолітну традицию постал медзинародни кра-

чунски саям. Саям ше отримуе пред Городску раду волану *Ратхаус*. На сайму ше предаваю рижни крачунски украси – фигурки, гомбульки, ручно виробени уникатни прикраски, крачунски дrevка, як и традиційни австрийски едла, варене вино, чай... Традиційно, шницким котри купя шолїчку вареного вина лебо чаю, шолїчка остава як дарунок на памятку.

У шейтаню през найпознатшу улїцу *Рингштрассе* (кратше *Ринг*), Беч ше пиши зоз своїма знаменїтосцами. Окrem масивних и єдинствених зданийох, улїцу до историї врацаю и кочи з двома коньми и кочияшом. Туристи котри маю жадане, можу ше превожич у истих. Познаге же у Бечу збудовано преїг 150 церкви котри точно же за свою красу заслужели кажде одушевенне. Церква святого Петра, ище волана и Петрова церква, найстарша церква у Бечу. Недалеко од церкви змесцена катедрала святого

Церква святого Петра

Катедрала святого Штефана

Штефана (*Штефансдом*), а специфична є и по своїм крову, дзе ше можу видзиц австрійски герби. Катедрала ма 11 дзвони, але шицки 11 дзвоня лем кед надбискуп у Бечу. Як город култури, Беч туристом понука уживанє у

рижних музейох. Вредзи видвоіц два интересантни музей котри збудовани єден наспрам другого. Природословни музей и Музей исторії и уметносци, то два здания котри будовани так же би випатрали як „двойнятка“. Медзи му-

Памятник Марії Терезії

зеями находзи ше Площа музейох. На самом штредку площі положени памятник Марії Терезії.

Бечска опера, кед по нічим другим, велім позната голем по своей златней дворани. Кажди рок, велі телевизії з тей дворани преноша *Новорочни концерт бечскей филхармонії*. Масивне зданіє опери находзи ше у самом центру Бечу, а з обидвох бокох краша го фонтани. Бечски парламент вельке биле зданіє котрого человек не може не обачиц. На крову парламенту стоя статуи познатих писателюх и филозофох, а пред парламентом статуа богині

Атени. Интересантни и сами стил будованя – ліві бок зданія збудовани у римским стилу, а прави у греческим.

Як и кажди векши город, и Беч ма свою „шопинг“ улїцу. *Мариахилфештрассе*, три километри длугока, полна дутянох, кафичох и сластичарнюх, найдлугша улїца у Бечу. Гарантовано, шицким порихтанім за „шопинг“ голем кущик випражі бутелар. Гваря же туриста не може пойсц з Бечу, а же би не коштовал славу *Захер* торту. Приповедка гвари же торта настала случайно. Як ше главни кухар похорел, єден його млади шегерт мушел го заменїц. Тот млади и неискусни, викомбиновал состоїки яки мал и настала торта. Праве тот торта нешка австрійски специалитет. Гваря же єст два способи пририхтованя – традиційна торта ма маджун у штредку бисквиту, а други способ з маджуном на верху, дораз под чоколадову глазуру. Вшелїяк, верим же любительом слаткого главне же маджун у торти, а на хторим месце, то меней значне.

Спомнути лем даєдни од бечских знаменїтосцох и интересантносцох, а Беч ма ище велі, велі красоти.

Адвентски саям Кристиндлмаркт

Мануела Дудаш

ДЕКУПАЖ

Готови декупаж

У нашим, вуковарским Дружтве "Осиф Костелник" скорей рок основана секция "Прадки", а пре рижни потреби самого Дружтва. На сновательней схадзки жени виражели жадане же би ше у секції не робели лем роботи хтори добре познаме, як цо вишиване, геклане, штрикане, але же бизме мали нагоду научиц робиц и други, нам меней познати креативни роботи як цо мальоване на склу, плецене кошаркох зоз рижних материялох и подобне. Єдна зоз перших, нам меней познатих технікох, то було ученє декупажу або у нас наволаней салветней техніки. Зоз Петровцох поволали зме Ружицу Киш хтора нам одкрила тайни того старого и у першим шоре барз интересантного ремесла. У тим тексту повеме даскельо слова вообщє о тим цо то декупаж, а вєц о тим як ше вон практично виводзи, але зоз власного искуства. О тим мож вельо пречитац на интернету, але по моім думаню власне искуство вредзи вельо вєцей як суха теория, а поготов вєцей од

гевтей дзе рижни тарговини понукаю свойо продукти, та и нормалне же их и барз хваля, а питанє чи то насправди так.

Декупаж то французке слово, а хторе значи виштригнуц, виштриговац. Техніка настала у Япону дагдзе у 12. столітїю. До Европи сцигла аж у 17. столітїю и наволана є "уметносц художних". Декупаж у основи ремеселска техніка хтора ше состої зоз виштригованя и компонованя мотивох зоз паперу и їх ліпеня на даяки предмет. Найчастейше ше роби зоз паперовима салветками, а можу

ше хасновац и рижни часописи, новини, стари писма, винчованки, та аж и осушени квитки. У предавальных мож купиц и специальни декупаж папер зоз прекраснима мотивами квеца, природи, ангелох... Може их ше ліпиц на древо, керамику, скло, платно, пластику... Можебуц найпознатше укаршоване старого меблю хтори вєц добива нови, красши випатрунок. За тоту роботу потребни нам: акрилна фарба — била и у рижних ниянсох, ліпкадло за салветки, щеточки — по можлівосци цо мегчейши, ліпкадло випука-

Декупаж на древу

носци, салветки и безфарбови лак у спрею. То драгша варианта, а тунша тот же ше билу акрилну фарбу може заменїц зоз билу фарбу за бетон, ліпкадло за салветки мож заменїц зоз ліпкадлом за древо (у нас наволаним Дрвофикс), а за фарбене фарби хтори хаснуєме за билене (нпр. Дипи) (фото 1). Скорей як рушимо до тей роботи требаєме ше наоружац зоз вельо сцерпезлівосци.

За тоту нагоду робели зме декупаж на древу (древени шкатулки и дешички), склу (фляшочки — превидзаца и кафова, танерчок за локотки), плуто, видути вайца и пластични судзини (фото 2), а хасновали зме салветки прето же зоз нїма не чежко робиц, а и найтунши су. Шицки тоти предмети, без огляду од чого су направени, робяше на єднаки способ, окрем танерчка за локотки и кед робиме зоз лаком випуканосци. Тоти два способи опишемє окреме.

Рушаме до виробки. Шицки предмети офарбиме зоз билу фарбу и зохабиме их найше добре осуша. Кед треба можеме префарбиц и два раз (фото 3). Надпомнуце: пластичну судзину на хторей єст дацо написане чежко ше премасує зоз билу фарбу прето ю перше треба офарбиц зоз даяку цму (кафову, лилову...), а аж вєц зоз билу. Док ше фарба суши ми за тот час можеме повиштриговац мотиви зоз салветкох. Кед зме виштригли, аж вєц салветку, кед же є зоз вєцей пасмох, роздзелюєме и хаснуєме за ліпенє и то лем єй перше пасмо. На добре осушену билу фарбу зоз ліпкадлом ліпиме салветку на жадане место одредженого предмету. Ліпиме так же зоз щеточку ліпкадло наносиме зоз штрєдку гу концом. На тот способ нам ше не буду правиц ранци на салветки.

Декупаж на пластики

Декупаж на склу

Щеточка треба буц цо мегчейша же би не очкодовала ніжну салветку. Заш ше шицко ведно муши добре осушиц. Потим робиме позади-

ну, та места коло салветки офарбиме зоз фарбу хтору сцеме. Можеме рисовац и виписовац цо лем сцеме и то шицко спрам своєї схоп-

носци, додавц зарї слунка, або пахульки шнігу, зоз малу спужвочку можеме направиц дробни точки... У тей часци своєї креативносци насправди можеме дац шицко по дзеки. Кед ше ознова шицко добре осушело вец шицко попирскаме зоз безфарбовим лаком. По бешеди анді Ружици, найлєпши лак у спрею то гевтот за фелги, бо же вон з часом не пожовкне як звичайни лак за древо.

На превидзацим склу можеме робиц и иншак. За тоту нагоду зме вжали превидзаци танерчок за лакотки, а можу ше хасновац и други файти превидзацого скла, та аж их и ураймовац и класц на мур. Так ше перше на долню часц

танерчка зоз ліпкадлом заліпи салветка. Кед ше добре осуши лем преїг салветки ше офраби зоз билу фарбу. Ознова сушенє, а вец ше цали танерчок офарби зоз жадану ниясу и то досц на грубо же би ше салветку цо лєпше защицело. Кед ше добре осуши, попирска ше зоз лаком. Так вам од горе глатке скло зоз красним мотивом на хторе можеце класц лакотки и хасновац у каждодньовосци, а од долу некрасна рапавосц и еднофарбовосц. Кед сцеме же би нам дацо мало випатрунок старини, хаснуєме лак випуканосци. За тото зме похасновали дрвени шкатулки. Тоти шкатулки зме перше офарбєли зоз цму фарбу (фото 4). Кед ше шкатулки добре осушєли, фарби их ше зоз лаком випуканосци. По тим лаку док є ище не сухи, преходзи ше зоз билу або даяку другу бляду фарбу. Фарбу ше преїг лаку шме цагац лем у єдним напрямє. Так офарбєне идзе на сушенє. Кед є добре осушенє, роби ше як и зоз другима предметами, ліпи ше салветка и пирска зоз лаком.

Познате же мож робиц и декупаж на платну, алє то зме не робєли, та би анї не було у шоре о тим писац. Пробовали зме предмети фарбиц и зоз другима блядима фарбами и на нїх ліпиц салветку, алє заш лем на билєй фарби жадани мотив найкраше випатра.

Любица Гаргай

KARPATI

Karpati su silan, planinski lanac koji se proteže kroz nekoliko država. Oblikovani su kao luk koji sa sjevera i istoka okružuje Panonsku ravnicu. Fasciniraju svojom divljom i očuvanom prirodom. Na njihovim brežuljcima mogu se vidjeti smaragdne šume crnogorice, najveće europske šume bukve, planinske prašume i ugasli vulkani. U iskonskom miru izviru mnoge rijeke i potoci, a livade obiluju rijetkim i endemičnim biljkama. Karpatsko gorje dom je mnogim životinjama čiji miran život nije poremećen izgradnjom velikih skijališta, cesta i planinarskih domova. Mnogi su rekli tko ih je jednom posjetio, opet će se vratiti.

Dio Karpata koji pripadaju Ukrajini nazivaju se Istočni ili Šumoviti Karpati. Ukrajinski Karpati su prekrasan krajolik sa zaobljenim brežuljcima, a protežu se duljinom od 250 km. Najveći gradovi u istočnim Karpatima su Užgorod, Mokačevo i Černivci.

Na našim putovanjima nekoliko smo puta prešli Karpate. Mali dio te ogromne ljepote vidjeli smo prilikom jednog kratkog zaustavljanja i kao što su mnogi rekli, ostali smo zadivljeni ljepotom i mirom, životom koji buja na svakom koraku.

Na velikim, zelenim livadama Karpatskog gorja raste puno vrsta biljaka kojima odgovara relativno blaga temperatura u zimskom razdoblju. Neke od

Dresirani medvjedi u kavezu

njih su rijetke i endemične. Od rijetkih biljaka tu se može naći niski jedić, karpatski zvončić "tussock", planinski jaglac, karpatski žabnjak, karpatska kamenika, zlatni ljiljan i istočni rododendron. Istočni rododendron na popisu je ugroženih biljaka. Raste na velikim visinama i čudno je da ova nježna biljka može opstati na takvim klimatskim uvjetima. Zovu ga istočna ruža te su o njemu napisane mnoge legende.

Na Karpatima u Ukrajini živi oko 18 milijuna ljudi. Kuće su razasute po brežulj-

cima, pokrivene su strmim krovovima da ih snijeg ne ošteti, a u njima žive ljudi udaljeni od civilizacije. Mnogi su posjetitelji rekli da je takav način života jedinstven u Europi. Opisuju ih kao gostoljubive, spremne pomoći svakome tko traži put ili smještaj, ali im nije jasno što tjera ljude iz gradova da se muče i znoje lutajući bespućima

Od svih prirodnih ljepota koje smo vidjeli, posebno mi je u sjećanju ostao susret s medvjedima zatočenima u kavezu, u šumi blizu ceste. Doznala sam da su to medvjedi koji su, na inicijativu ministra ekologije, oduzimani vlasnicima lokalnih restorana i gostionica gdje su služili kao živa dekoracija. Jedna od omiljenih zabava pijanih gostiju bila je davanje medvjedima da piju votku zbog čega su mnogi od njih postali ovisnici o alkoholu. Stručnjaci su procijenili da medvjede treba neko vrijeme, prije puštanja u divljinu, držati zatvorene jer postoji opasnost da se vrate u sela po hranu i votku.

Ovo je moja priča o djeliću Karpata kojega sam vidjela, o prekrasnom gorju gdje posvuda buja život, izviru rijeke i rastu predivne biljke, gdje su šume boje smaragda, a livade opjevane u pjesmama, gdje ljudi žive u kućicama sa strmim krovovima, a zvukove i mirise divljine možete čuti i osjetiti na svakom koraku.

Slavica Čorak

Dio prekrasnog karpatskog krajolika

BIOGORIVA - RAZVOJ I BUDUĆNOST

Kada naćinujemo temu o biogorivima moramo prvo spomenuti da ona pripadaju jednoj široj skupini kemijskih elemenata koje zajedno zovemo energenti. Sve energente moćemo svrstati u grupe po naćinu kako nastaju, i to u obnovljive izvore energije poput sunca, vjetra, biogoriva (koje ćemo kasnije detaljnije upoznati) i neobnovljive energente tj., one koji su davno nastali od biljaka i životinja i uglavnom se nalaze u dubinama zemlje ili ispod mora. Nastali su u uvjetima bez pristupa zraka gdje su se nizom kemijskih procesa raspali i konzervirali te ih još zovemo i fosilna goriva. Zato je logićno prvo ukratko prezentirati kako smo u današnje vrijeme došli do proizvodnje biogoriva i zbog ćega su interesantna za budući razvoj energetike.

Cpke s biodizelom

KRATKA POVIJEST ENERGENATA

Povijest ćovjećanstva vezana je uz korišćenje energije. U onom trenutku kada je ćovjek poćeo kontrolirati prirodne sile poćeo je i s korišćenjem energije. Sasvim je sigurno da je vatra bila jedna od prekretnica u razvoju ćovjeka. Arheolozi su došli do spoznaje da se vatra poćela koristiti prije 300 000 do 400 000 godina, a drvo kojeg je u prirodi bilo posvuda, moćemo sasvim sigurno oznaćiti kao prvi (kemijski) izvor energije koji je ćovjek upotrebljavao. Pronalaskom vatre moderna ljudska vrsta *Homo sapiens* razvila se i fizićki i umno jer se od tada hrana mogla kuhati, bilo je potrebno manje vremena hranu ųvakati i brće se usvajala. Zbog toga je ljudska vrsta postala superiorna u pronalasku naćina opstanka i kao takva jedina opstala, za razliku od vrste *Neandertalac* koji su izumrli, ali su dugo vremena paralelno postojali s nama.

Prije otprilike 6000 godina Sumerani su otkrili asfalt, jedan od prirodnih oblika nafte, na području Mezopotamije uz rijeke Eufrat i Tigris, današnji Irak i Iran. Asfalt je jedno od prvih fosilnih goriva koje je ćovjek koristio. Nalazi se blizu

površine zemlje u tekućem obliku (tzv. Asfaltna jezera u Venecueli) ili ćvrstom poput stijene. U Mezopotamiji se koristio za proizvodnju cigli, vapna, bakra i ųeljeza, glaziranje lonćarskih proizvoda, a kroz povijest su ga koristili i stari Egipćani u faraonovo vrijeme za povezivanje kamenja na nasipima rijeke Nil. Legenda kaće da je košara koja je nosila Mojsija bila nepromoćiva zato što je bila polijepljena asfaltom. Fenićani su svoje brodove izolirali asfaltom, a Rimljani su ga koristili za izolaciju kupatila, vodenih spremnika i akvadukata. Asfalt se koristio i u srednjem vijeku, a za gradnju cesta poćeo se koristiti u Babilonu oko 625. godine pa sve do danas. Danas se više ne koristi prirodni asfalt, već se proizvodi od teških frakcija nafte.

Za vrijeme Babilonskog carstva (2500. g. pr. Kr. do 538. g. pr. Kr.) uoćeno je prvo povijesno razdoblje korišćenja fosilnog goriva, sirove nafte i asfalta koji su korišćeni u proizvodnji cigle i vapna.

U tom razdoblju (1100 g. pr. Kr.) korišćenje ugljena zabiljećeno je jedino u tada tehnoloćki vrlo naprednoj Kini i to za proizvodnju metala, papira, šećera i baruta, a sve u nedostatku drveta kao izvora energije. Koristio se i prirodni plin iz plitkih bušotina.

Međutim, gotovo kroz cijelu povijest drvo je bilo glavni izvor energije, tako da su se šume u Indiji i Srednjem istoku gotovo skroz iskrćile. Zbog nedostatka drva u Indiji palio se izmet životinja što je imalo za posljedicu neplodnu zemlju koja se nije obogaćivala gnojivom. U staroj Grćkoj i Rimu, otprilike 500. godine pa nadalje, koristili su se obnovljivi izvori energije kao što je vjetar za pokretanje jedrenjaka i voda za pogon mlinova. Robovi su bili glavni izvor mehanićkog rada.

Maje, koje su u Americi stvorile moćnu civilizaciju, takoćer su koristile drvo, a kada su ga iscrpili, tada su i propali.

Ugljen se koristio u Velikoj Britaniji još prije dolaska Rimljana, a koristili su ga i Indijanci još 200 godina prije dolaska Kolumba.

U srednjem vijeku naveliko se koristila vodena energija pa sve do 18. stoljeća kada su ugljen i izum parnog stroja zapoćeli razvoj industrijske ere. Poćetkom 18. stoljeća afirmirana je upotreba ugljena i koksa, ćime je zamijenjen drveni ugljen i sprijećeno daljnje uništavanje šuma. Paralelno s korišćenjem fosilnih goriva teklo je i korišćenje vodnog potencijala.

U to vrijeme fosilna goriva bila su prvenstveno izvor toplinske energije jer nisu postojali toplinski strojevi koji bi pretvarali

toplinsku energiju u mehanićku. Vodećna kola davala su mehanićki rad potreban za pokretanje mlinova, pilana, kovaćnica i ostalih strojeva.

I u Hrvatskoj su kroz povijest vodenice bile vrlo zastupljene kao mjesta gdje su se mljele ųitarice i pililo drvo. Na slici 2 prikazane su vodenice u selu Rastoke podno Slunja. Osim što se u njima proizvodilo brašno, postoji još jedna interesantna primjena, a to je vodeno kolo poćopljene izvedbe koje je slućilo za pokretanje tadašnje perlice rublja.

Vodenica u Rastokama na rijeci Korani

Sve do poćetka 18. stoljeća snaga vode i vjetra, obnovljivih izvora energije, bili su glavni za pokretanje naprava. Tek krajem 17. i poćetkom 18. st. napravljeni su prvi pokućaji za izum stroja koji će pretvarati toplinsku energiju u mehanićki rad, i to zbog potrebe za isumpavanjem vode iz rudnika ugljena u Engleskoj. Zbog toga je Thomas Savery prvi izumio pumpu bez klipa koja je bila nepouzdana, a zatim je Thomas Newcomen patentirao parni stroj s klipom, koji je uspješno radio 30 godina.

Parni stroj Jamesa Watta

Tek je James Watt izumom parnog stroja omogućio razvoj industrije, rudarstva, a naposljetku i prometa. Prva lokomotiva izrađena je 1803. upravo za transport ugljena.

- nastavlja se -

Ljiljana Međeši

НАЧАЛНІК ПОЛІЦІЇ И СИСТЕМА ЕЛИМІНАЦІЇ У РОЗРИШЕННЮ ОСТАТНЬОГО ЗАБОЙСТВА

**Пондзелок,
на 8.05 годзин**

На периферіі єднога нашого городу у восточней Славоніі і заходнім Сриме, єдна газдиня пренашла свойого винчаного человека як мертви лежи на концы іх загради і такой телефонски алармовала полицию.

**Пондзелок,
на 8.32 годзин**

Полицейски инспектор и лікар — утвердзовач шмерци, констатовали же человек умар пред 12 по 14 години и то од кирвавеня на глави, котре настало од вдереня якогошк неспознатого предмета. Такой обвисцели начальніка полициі.

**Пондзелок,
на 9 годзин**

Началнік полициі такой звоал схадзку зоз шицкими инспекторами и полицаями.

— До дальшого утаргуем хасноване рочних одпочивкох и шлєбодних дньох, покля ше не розриши тото забойство, односно док забойнік не закончи у гарешту! — гварел на початку началік.

— Гевто цо знаме о тим забойству, зводи ше на шлїдующе: — Жертва мертва, а забойнік живи! Жертва стара 65 роки, хлоп, од недавна у пензиі. Причина забойста найвироятнейше мержня, бо кед би забойнік любел свою жертву, вец би ю не забил! — мудро заключел началік.

— Мам и я повесц даскельо слова! — гварел инспектор хтори бул на месце забойства — на месце забойства пренашли зме єдну празну фляшу, у котрей пред тим найвироятнейше була палєнка, як и даскельо недогорени цигаретли.

— То значи же забойнік найвироятнейше хлоп, пияніца, котри гу шицкому тому ище и кури! — заключел началік. — Кед же го даяким чудом не влапиме, вец пошвидко достане рак на плюцох, бо доган барз чкодліви, або му од превельо алкоголу настрадаю печинки, або достане вдерене крєви на мозгу, праве так як цо ше то недавно случело єдней моєй родзини по мацеровой линиі — гварел началік.

— Шефе, цо думає хто би могол буц тот забойнік, односно чи маце даяки спознаня хто особа котру треба пренайсц и загарештовац? — опитал ше полицай Марко, за котрого други полицас споза його хрибта бешедовали же ше вично улїзує началікови.

— Кед же применїме методу елиминациі, вец зоз сигурносцу можем повесц же забойнік не жена, але хлоп котри кури и пиє, як цо сом уж пред тим гварел! — одвитовал началік. — Надалей, дзекуюци системи елиминациі як потенциалних забойнікох вихабел бим и шицких паноцох, часни шестри, як и шицких вирнікох, прето же вира гвари „Не забий и люб ближнього свойого!“, потим занятих и ак-

тивистох у Червеним крижу и Каритасу, професийних спортсхох, оперних шпивачох, спеологох, алпинистох, морских мурячох, рударох, филателистох, шахистох, як и особи котри предаваю квецє и оправяю годзинки! — гварел началік. — Неподозриви ми ані цигоньчкаре и ловаре, прето же их интересую животині а не людзе, потим политичаре, прето же вони лєм филозофираю и несхопни су зробиц ніч конкретне, потим трактористи, комбайнере, шофере гайзибанох, трамвайох, автобусох и камионох, потим вояци и службеніки на державней граніци, як и жителє наших островох, тоти остатні предалєко од места забойства, потим полицасє и гарештанци у гарешту...

**Пондзелок,
на 9.30 годзин**

— Шефе, навоал городоначалік и пита ше як напредує розришовйоване забойста! — гварела тай-

омніца, котра закукла до просторіі у котрей ше през на поли отворени дзвери видзела лєм глава.

— Дзекуюци системи елиминациі барз добре! Точнейше поведзєне, за даскельо хвильки вироятне идентификуєм забойніка! — похвалєл ше началік полициі.

**Пондзелок,
на 9.35 годзин**

До будунку полициі вошол человек стари коло 60 роки и зоз дзверох гварел: — Такой треба началіка полициі! Я Мата П. и припознавам же сом у звади пре меджу нездобачки вдерел до глави и забил мойого першого сушеда Петра! Виновати сом и барз ми жаль пре глупосц котру сом зробел! Загарештуйце ме и осудзце на длугорочну робию, зашлужел сом!

Яким Пушкаш

НОВОРОЧНИ ВИНЧОВАНКИ

А очек Нового року за мою фамелию и мне вше бул велька радосц, але и велька бриґа. Бриґа прето же треба купиц прикладне праше, потим го дац упечиц, накуповац надосц алкогольного и безалкогольного пица, вибрац и покуповац прикладни новорочни дарунки за шицких найблїзших, як и купиц прикладни ядловец... Медзитим, од вше ми найвещей проблеми задавали новорочни винчованки. Нелегко позберац шицки адреси цалей родзини и пайташох, котри позаписовани на хто зна яких часописох, паперикох и нотесох, потим за каждого вибрац одвитуую розглядніцу-винчованку и здумац ориґинални текст. Маюци у оґлядзе обсяжносц цалей тей работи, зоз пририхтованьом сом започал аж два мешацци пред Новим роком!

Шицко сом окончел як треба и на час, по 20. децембер, и вец сом глібоко оддихнул. Медзитим, познейше сом видзел же то не бул конец едей звичайней протоколарней работи, але початок моїх проблемох!

Даскельо вечари пред Новим роком вжал сом дньово новини и завалел ше до фотелї, кед забренкал телефон! Бул то Михал, мой пайташ зоз дзединства, тераз директор едей фабрики.

— Слухай, бувши пайташу, тото сом од тебе насправди не обчековал! — гварел вон на початку розгварки.

— Не розумим цо ми сцеш повесц! — гварел я.

— Га, добре, най не розцагуем, проблем у твоей винчованки котру ми нешка придал поштар!

— Цо не у порядку з мою винчованку? — не могол сом ше начудовац.

— Проблем у єдним малим деталю — метли! Маюци у оґлядзе барз зложено ситуацию у хторей ше хвильково находзи моя фабрика, совершенно ми ясне цо ши сцел поручиц з винчованку на котрей ше находзи и метла!

— Але, пайташ, тота метла то чиста случайносц! У чаше писаня винчованки я вообще не мал поняца же твоя фабрика ма даяки проблеми! — бранел ше я.

— Не знам, треше ше ми фотеля и тераз ми вообще не требаю твоей неслани франти з метлу! А тераз, айд здраво, мой бувши пайташу! — гварел вон и лупнул зоз слухалку.

Шлїдууюци собешедник була моя швекра.

— Так ти, значи, жецу! — почала вона з висока.

— И ви волаце у вязи винчованки? — опитал сом ше найлюбезнейше цо сом знал и могол.

— Гей, видиши же знаш прецо волам и прето ше тераз не улїзуи! — гварела вона зоз повишеним гласом.

— Не улїзуем ше, я з вами вше любезни, прето же вас барз почитуем, але ми не ясне цо сом тераз погришел! Купел сом найдрагшу винчованку, же бисце не пригваряли, а ниа...

— Найдрагша винчованка лем спредовка за наївних! Главне же ти купел винчованку на котрей, медзи иншим, насликована кафа у зарну и шолїчка за кафу! Тото же я любим кафу, хтора хвильково не туня, и котру хвильково не мож порядне купиц у тарговини, не значи же на мой рахунок

треба правиц франти! — була огорчена швекра.

— Пребачце, мне лем було важне купиц найдрагшу винчованку, а на деталї сом небарз мерковав! — вигварял ше я, але швекра уж вдерела зоз слухалку.

Шлїдууюци на шоре бул мой шеф.

— Винчуем на виборе винчованки! — почал вон.

— Га, воно, трудзел сом ше! — гварел я осторожно.

— Гей, гей, нїби ши ше трудзел, а послал ши ми винчованку на котрей ше находзи єлень з велькими рогами! — кричал директор до слухалки.

— Насправди не розумим у чим проблем, то лем єдна звичайна новорочна розглядніца! — бранел ше я.

— Бизовно ши начул бешеду же ме жена нїби спреведа, та ши ми вец на основу тих и таких огваркох послал насправди прикладну новорочну винчованку! — гирмел мой шеф.

— Але, шефе, я наисце о шицким тим нїч не знал! — бул упарти я.

— Знал ши, знал, бо то шицки знаю! Але, прето доживотно останеш лем звичайни референт и нїгда не будзеш напредовац у каріери! — поклад шеф точку на „и“ и без поздраву претаргнул вязу.

Шлїдууюци бул кум Микола.

— Цо то за работа, бувши куме, га? — гварел кум зоз повишеним гласом.

— Думаши на винчованку? — вибегло ми случайно.

— А на цо инше? Тото же сом з валалу не значи же сом дурни! Гевто твоейо вичечене „жадам вам шицким вельо щесца и полну хижу“ нательо превидне же то аж и я похопел! — лярмал кум прейг телефона.

— Не розумим! То лем єдна звичайна винчованка з нагоди Нового року, без даякого глібшого змисла! — бранел ше я.

— Приповедай ти то дакому другому! Такой сом похопел же ше гевто „вельо щесца“ одноши на мойо подле щесце у бавеню спортскей прогнози и лутриї взагалї! Правда же сом у бавискох на щесце нїгда нїч не достал, але я од вше бавим за свой пенєж и не допуєм нікому же би ме вишмейовал! — ознова лярмал кум, а потим без поздраву залупнул зоз телефонску слухалку.

Шлїдууюци, на щесце и остатні, волам ме Дюра, родзина.

— „Вельо щесца на работи и у школи“, га? — прешол вон такой на ствар.

— Га гей, цо ту єст недоброго? — питал ше я.

— Єст, бо и ти бизовно знаш же нам, як перше, у општини, там дзе робим, забранена прейгчасова работа, же нам зменшани дньовніци и утаргнути ище дзепоедни други вигодносци! — гварел вон гнївацо.

— А як друге? — интересовал ше я.

— Як друге, гевто „вельо щесца у школи“ бизовно ше одноши на мою младшу дзивку, котра матурант гимназиї, а ма менши проблеми зоз математику! Барз некрашне од тебе же ше так безочно вишмеюеш з родзини! Збогом! — гварел Дюра и закончел розгварку.

Идуци Нови рок шицким особне повинчуем! На таки способ пришпоруем пенєж, але и нерви, цо ище значнейше.

**Яким Пушкаш
Децембра 1984.
и януара 1985. року**

ВИЧНА ТРАПЕЗА ПАРАСТОВА

РОБОТИ ЄСТ ПРЕЗ ЦАЛИ РОК

— Провадзиц преподаваня о сучасней продукції

Гоч жима з векшей часци за нами, не можеме повесц же була даяка мощна. Но и тото кус нїзких температурох окончили вимарзоване поверхового пасма жеми. Жем у хотарох поорана. Жита вешенї пошати зоз тарчованьом як основним обробком жеми. Знаме яки проблеми правели миши прешлей сезони та и тераз потребне троване, окреме на поверхносцох хтори под житом.

Овочарох и винїцарох часто ше види яки окончую орезоване, а окрем тих роботох и жимске пирсканє мира котру препоручую фаховци у дньох котри шлїдза. Пре дижджовну ешенє и зявене пепелнїци и пламенячи, у винїцох єст досц недозретеї лози так же би урожай того року могол буц менши як звичайно. Представителе хижох хтори предаваю сортне и гибридне шаце, гної и други репроматериял обиходза продуковательох, понукаю своєю продукти, а організовани и вецей преподаваня. Каждого року приходзи до регистрації нових защитних средствох, та би по тим питаню

Учашніки фахового совитованя у Берку

требало буц достаточнo информовани.

Заградкаре у своїх пластєнікох у тим чаше маю найвечей и найдвичательнейши роботи. Випочитовац оптимални час за шатву, бо то барз значне же би ше на час вишло на тарговице зоз дзепоедними продуктами. Так можем начишлїц дзепоедни роботи котри тераз у цеку: шатва парадичох, паприги, пресадзованє капусти и шалати.

Оспособиц ше сучасним критериюмом

Концом фебруара през 15 школски годзини у Берку отримани преподаваня за польопривредних продуковательох зоз подруча Општини Томповци. На тим сходу нашли ше и Миклошевчане, а з цильом фахового оспособованя за роботу хаснованя пестицидох. Зоз уходом Републики Горватскеї до Европскеї униї, по конец того рока кажди продукователь будзе мушиц покладац испити вязани за спомнуте особобйоване. Кажди канди-

дат хтори положи испит достане карточку з котру ше у польопривредних апатикох годно купиц одвитууюци защитни средства, односно годно ше купиц векшину препаратох котри нешка хаснуєме.

През годзини преподаваня викладане на яки способ хасновац пестициди, цо робиц зоз празни амбалажу, як ше одношиц спрам околїска, обрацац увагу на шицки податки зоз етикетох, а не лєм на количество з котрим треба окончовац одвитууюцу защиту.

Того року на подручу Општини Томповци буду видвоєни финансийни средства за субвенції заградкарох, овочарох и пчоларох на котри годни конкуровац шицки заинтересовани продукователе. Гоч средства невелики, у нешкайшим чаше кажда помоц добре придзе. Так и тото преподаванє котре організовала Општина Томповци, а едукацию окончили преподаваче з Винковцох, будзе субвенционоване зоз коло 200 куни по продуковательови. Цена покладац испиту виноши 280 куни.

Желько Лікар, дипл. инг.

ČUVARKUĆA (SEMPERVIVUM TECTORUM)

"Bolje je imati čuvarkuću na kući nego dva psa ispred nje!"

Staro narodno vjerovanje

Čuvarkuća je biljka koja je zanimljiva u svako godišnje doba. Latinski naziv "sempervivum" dolazi od riječi "sempre" što znači uvijek i "vividus" što znači živa. Otporna je na sušu, niske i visoke temperature. Zbog jakog korijenskog sustava može rasti u pukotinama stijena s vrlo malo zemlje. Njezini mesnati listovi skupljaju vodu i sadrže tvari kojima su se ljudi od davnina liječili. Pori-jeklom je iz Meksika, a zahvaljujući Karlu Velikom, kasnije i njegovom sinu Ljudevitu Pobožnom, proširila se po čitavoj Europi. Karlo Veliki izdao je naredbu da svaka kuća, uz još 70 vrsta ljekovitog bilja, mora imati na krovu posađenu

čuvarkuću jer se vjerovalo da osim što liječi, štiti kuću od vatre i udara грома. Na krovovima kuća preživljava na malo zemlje i vode, a može izdržati temperature i preko 50 °C. Zbog običaja da se sadi na krovove, dobila je latinski naziv "tectorum". U Europi je rasprostranjena u južnim planinskim dijelovima Alpa, Pirineja i Dinarskom gorju. Za liječenje se koristi uglavnom u narodnoj medicini, a njezina ljekovita svojstva još ni danas nisu potpuno istražena. U ljekovite svrhe koriste se mesnati listovi koji u sebi sadrže mravlju i jabučnu kiselinu, biljnu sluz, vosak, šećer, gumu i različite mine-

rale. Listovi su ugodnog, kiselkastog okusa i mogu se tijekom čitave godine dodavati salatama.

Danas postoji više od 300 novostvorenih kultivara, ali za liječenje se koristi samo "sempervivum tectorum", obična i svima poznata čuvarkuća.

(Slika1)

U današnje se vrijeme čuvarkuća manje koristi u liječenju, a više se može vidjeti kao ukrasna biljka u kamenjarima, vrtovima i posudama. Cvijeta početkom ljeta sitnim, većinom ružičastim cvjetićima, na peteljki koja može biti dugačka i do 30 cm.

Nakon cvjetanja matična biljka ugiba, ali za sobom ostavlja

mnoštvo mladih biljčica koje svojim rastom popunjavaju nastalu prazninu. Razmnožava se dijeljenjem mladih biljaka. Jako je važno mlade biljke posaditi u suhu, siromašnu zemlju i ne zalijevati dva tjedna nakon sadnje jer je previše vlage jedini uzrok koji može uništiti čuvarkuću.

Slavica Čorak

БАБІНІ У ПЕТРОВЦОХ

Авойо младих зєдинених у малженстве по свадзби и оконченю шицких звичайох, як писаних так и неписаних, хтори требало окончиц же би коруна їх любви була малженство, могли розпочац зоз коштованьом тей значней часци своего живота. О рок лебо кус вецей, уж дзе як ше случовало, сциговало и потомство, а то и ище єдна причина у фамелиї дзе ше муши преславиц. Фамелия ше не загаши, а споза старших хтошка остава, як и маєток котри вецка не годна розцагац даяка дальша родзина.

Нешкайши часи приноша нови и модернейши попатрунок на тоти збуваня у живоце двоїх младих. Велі ше не винчаю, бо гваря же им тот фалат паперу ніч не значи, а у веліх случайох потомство сцигне о даскельо мешаца по свадзби.

Було того и у прешлих часох, лєм ше о тим не бешодовало, бо то було ганьба и грих. Кед потомство сцигло, заш лєм требало покончиц шицко по шоре и у звичаю як то идзе.

Вшеліак же дзецко велька радосц у обидвох фамелийох, а насампредз унучата радосц дідом и бабом. Оцец, а и дідо, окреме ше радує хлапцови бо тераз єст хто остане на маєтку, а и мено фамелиї не препаднє, но дзивчата вони окремна радосц бабом, бо буду мац кого приберац, куповац шмати и подобне.

Там дзешка концом 80их наша нина Мелана оженєла сина Мижа, та як то уж постало модерне ані полни 5 мешаца по свадзби Мижова жена родзела двойнята, хлапца и дзивче. У фамелиї була велька радосц, та гоч зме и дальша родзина, мушели зме пойсц на чєсц, бо ше у ниним обисцу олдомашовало 45 дні. Були то перши унучата нашей нини. Нина як и векшина старших жєнох да-

кеди мала и длугши язык, та вше у бешеди медзи женами мала становиско же пале, ниа, одаваю ше з брухом, ша то не шор, а боме и грих, а кед ше нєвеста породзела за неполни 5 мешаца по свадзби, нина вецей нігда не бешедовала о ганьби и гриху, але лєм о своїх унучатох як рошню, яки су красни и подобне, так як уж баби шор.

Дас о два тижні по приходу дзєцох дому, зоз парохом порадрєне же на нєдзелю буду кресцини. Шицки роботи у ниним обисцу претаргнути и пририхтовало ше лєм кресцини. З давнейших часох остал звичай же ше дзецко треба окресциц цо скорей по родзеню, бо кед би не дай Боже... Таки звичай затримани и досц длуго по тим, але нешкайши часи принєсли прєменки, та ше кресцини дакеди одкладаю и цали рок по родзеню, а дакеди и длужей.

Але врацме ше ми нини и єй рихтаню. У обисцу нина уведла "ванредне стане", поволана и блїзша и дальша родзина, кумово були порихтани так як тому шор, кума принєсла бабині, було ту дас 20 файти колача, три, штири торти, варела ше юшка и сарма, а кум принєс печени прашата на рожню, коршов вина, коршов палєнки, а було ту ище вельо койчого другого од єдзєня и пица, та гєсцина могла розпочац. Пришла и нєдзєля рано, кума сцигла уж коло 9 годзин, приставєл ше полудзєнок, рихтало ше дзєци до перинки, кума принєсла и два порихтани и поскладани крижми. То платно од чистей свили билей фарби котре священік кладзе на дзецко гуторяци "облєска ше дзецко боже до шматох правди..." и так кед уж шицко порихтанє кум и кума, и даскельо блїзши нини з дзєцми шєдли до двох автох, а з нїма и оцец и рушєли до церкви. Мац оставала дома, як и у даке-

дишніх часох не одходзєла до церкви док ше не наполнєли 40 дні и аж вєц пошла до церкви же би єй священік читал виводки. Нєшка ше и тому шор прєменєл бо кресцини дакеди и рок дні по родзеню, та вєц и мац присутна на кресценю дзєцка. Кумово и провадзаци сцигли, як тому шор, пред сам конц Служби Божєй и чєкали з дзєцми даскельо минути под дзвоніцу. По законченю Служби векшина би ше розишла по домох, а родзина котра була у церкви, сушєдово, дзияк и подаєдна стара бабочка остали же би були присутни на самим кресценю. По законченю парох вжал дзецко од куми, унєс го до олтару и три раз обишол зоз нїм, вєц го винєсол и кресцини були готови. Родзина и нини ше повисликовали и вєц ше рушєло дому на полудзєнок.

Шицким котри пришли бул шор дзєцом положиц пенєж под главу, а сами бабині даєдни поприношєли скорей, а даєдни и по кресцинох, уж хто як и кеди ше порихтал. У старих часох було ту и других звичайох, як на приклад же дзецко мало двоїх кумових, бо буц кум и кума не лєм красни одгук кед ше виповє и чєсц котра ше им дава, але, як то гварєла наша нина, и одвичательносц пред Господом Богом. У нешкайших часох сама подія як ше кресцини поконча и шицко цо коло нїх треба зробиц и хтори ше звичаї буду почитовац, а хтори не, завиши од родичох и кумових як ше порадрє. Но, уж як ше то покончи за гєсцинских ані не тєльо значне, значне же бизме од шерца шицким новородзєним дзєцом пожадали вельо шєсца и здравя, и як прави християнє на многая и благаєя літа.

Томислав Рац

СТОЛНИ ТЕНИС**ПЕТРОВЧАНЕ ТРЕЦИ, А МИКЛОШЕВЧАНЕ ДЗЕВЯТИ У ПЕРШЕЙ ЖУПАНИЙСКОЙ ЛИГИ**

Пласман екипох по законченю ешеньской часци першенства у рамикох Першей жупанийской лиги ВСЖ випатра так: Привлака 18 боди (9:0), Вуковар '91 (друга екипа) 17 (8:1), Петровци (перша екипа) 16 (7:2), Гало 92 Винковци 15 (6:3), Локоси Винковци 13 (4:5), Опатовци 13 (4:5), Илок 12 (3:6), Нуштра (перша екипа) 11 (2:7), Миклошевци 11 (2:7) и Ловас 9 (0:9).

За першу екипу Петровцох бавели: Горан Стеванович (15 побиди, 3 поражена), Ваня Паунович (11:5), Миле Миланович (5:11), Денис Колбас (1:1) и Светислав Єргич (1:1). За екипу Миклошевцох наступели: Иван Палош (7:7), Зоран Свалина (7:9), Владо Гайдук (4:13) и Мирослав Пап (0:7). У Другей жупанийской лиги змагаю ше дзевец екипи, а одбавени осем неком-

плетни кола. На першенственой таблічки водзи Нуштра (друга екипа), опрез Градишта (перша екипа), а друга екипа Петровцох хвильково забера пияте место.

ШАХ**НА ШАХ ОЛИМПИАДИ МЛАДИХ БАВЕЛА И ЛІКАРОВА З ВУКОВАРУ**

Шветова Олимпияда за младих по 16 роки отримана у Мадярской од 13. по 21. децембер 2014. року. Пласман екипох бул таки: Индия 18 екипни боди и 26.5 поєдинєчни боди, Русия 17 (27.5), Иран 16 (30), Мадярска (перша екипа) 14 (26), Канада (перша екипа) 13 (24.5), Грузия 13 (24), Белорусия 13 (23.5) итд. Горватска завжала двацете место з 11 екипнима и 22.5 поєдинєчними бодами. За Горватску репрезентацию бавели: Свен Тица 7/10, Ядранко Пленча 6.5/10, Леон Ливаич 5.5/10, Миленко Муха 2/7 и Тамара Лікар 1.5/3 боди.

НА ТУРНИРУ У БОШНЯКОХ БАВЕЛИ ТРОЙО РУСНАЦИ

Од 3. по 9. януар того року у Бошнякох при Жупані отримани юбилейни 20. шах турнир. Участвовали 135 бавяче зоз Горватской и сушедних жемох, а медзи німа були и тройо Руснаци: Зоран и Тамара Лікарово з Вуковару и Владимир Лазор зоз Кули (Войводина/Сербия). Одбавени вкупно дзевец кола по тkv. швицарской системи, а конечни пласман випатрал так: Диздаревич и Пленкович 7.5 боди, Ваїч, Сертич, П. Ашчич и Сточко по 7, Жая, Кураїца, Б. Ковачевич, Трбоевич и Єлечевич по 6.5 итд.

Владимир Лазор освоєл 6 боди и завжал 23 место, Зоран Лікар зоз 5.5 боди бул 28-и, а Тамара Лікарова зоз 4.5 боди завжала 64. место.

Яким Пушкаш

НА ЗДОГАДОВАНЕ**ШТЕФАН ГУДАК - Дідо, Сримец, Учо Миклошевци, Горватска, 1931. - 2015.**

Штефан Гудак як учитель и управитель школи у Петровцох (1955-1969). Пише приповедки, романи, драми, радио-драми и литературну критику. Сотрудзовал и своєю роботи обявйовал у часописох: Пионерска заградка, "Нова думка" и "Шветлосц". Ношител є вещей литературних наградох як и дружтвених припознаньох (Бронзова плакета Општини Вуковар за досяги на полю ширеня култури). Прекладал зоз словенского на руски. Заступени є у антологїях: Слунєчни роки, Глібока бразда, Там коло Дунаю, Шлїд часу, Розходи у ровніни, Поезия и проза Русинох и Українцох у Горватской.

У учительской школи обовязкови инструмент за шицких школярох бул клавири. Штефан Гудак, попри клавира овладал и зоз граньом на гармоники. Уж у трецей класи, Гудак зоз групу школярох истей класи, Наташу Гирйовати и Леона Голик, Шимом Копляром и Йосипом Кубатком порядно участвує на школских програмах зоз українскими танцями и пїснями. Виводзени танци "Козачок" и "Гони витер", а дуєт Наташа Гирйовати и Леона Голик шпивал пїсню "Ой не ходи Грицю" комбиновану зоз пїсню "Лучше було". Школяре

осецкей учительской школи нацивйовали и околни валали, а українски шпиванки и танци обовязково охабяни за конец, як цошка цо було найатрактивнейше. Спомнути штверо школяре танцовали и шпивали, а Штефан Гудак грал, односно провадзел пїсни на гармоники. Як учитель у Петровцох уключує ше до роботи КПД «Яким Гарди» и спортского дружтва "Партизан". З оглядом же Петровци мали оркестер и розвити музични живот, а тих так и танєчну и театралну діялносц, уключує ше до роботи театралней секції як сценограф, а у рамикох музичней активносци роби зоз шпивачами (соло, дуєти, групи шпивачох).

Формує млади тамбурови оркестер, котри ше познейше приключує гу уж иснуючому оркестру. Роби у Читальні, член є Организациийного одбору за добудов Дома КПД "Яким Гарди" и єден є зоз организаторох роботи на його вибудови. Инициатор є и организатор вибудови Огньогасного дома, ведно зоз тедишніма председателями Миколом Тотом, односно Янком Тиркайлом. Председатель є Литературней секції КПД "Яким Гарди", познейше Дружтва сримских писателєох, а хторе инициатор формованя Союзу Русинох-Українцох СР Горватской (познейше Союзу Русинох и Українцох СР Горватской).

По потреби и сам режирал и глумел. Длугорочни є режисер Петровского дзвону,

централней манифестациї Русинох и Українцох РГ. На роботу до Рускей редакції Радио Нового Саду преходзи 1969. року пре утаргованє Основней осморочней школи у Петровцох. У рамикох новой організації школства у СР Горватской Штефан Гудак ше упарто закладал же би школа у Петровцох остала самостойна, як єдина школа у тедишней СР Горватской котра пестовала виучованє руского язика и култури, медзитим не достал полну потримовку општини, як ані дзепоедних людзох котри теди у месце забєрали политични и дружтвени функції. Найвєкши твори котри учитель охабєл споза себе за Союз Русинох и КУД «Яким Гарди» то 85. роки културно-просвитней и умєтніцкей роботи у Петровцох и 35. роки Петровского дзвону, на котрим мушицки Петровчане зоз полноти своїх шерцох барз подзековни.

ВИЧНА МУ ПАМЯТ!

ЛИТЕРАТУРНО-МУЗИЧНИ ВЕЧАР И ПРОМОЦІЯ КНІЖКИ «ДОМ У ШЕРЦУ» У ОСИЄКУ

З ліва на право: Меланія Пап, Звонимир Барна і Агнетка Балатинац

У організації КУД-а Руснацох Осієк і з допомогу у кніжках Союзу Русинох РГ, 28. фебруара 2015. року, у просторийох КУД-а Руснацох Осієк, отримани літературно-музични вечар і промоція кніжки «Дом у шерцу» авторох Меланії Пап і Звонимира Барни.

Поезію читали члени КУД-а Руснацох Осієк і гості з Вуковару, як і Звонимир Барна. У музичней часці учасував хор і тамбурови оркестер КУД-а Руснацох Осієк котри одшпивали шти-

ри пригодни шпиванки. Окремну музичну часц зоз виводженьом шпиванки «Качмар дай нам вина» на гітарох, у незвичайним аранжману през рижни музични файти, приготовели Владимир Саша Силика і Огнен Здравкович. Огнен Здравкович тиж на клавиру одграв і Шопенов Ноктурно у Б-молу. Незвичайна музична часц за звичайни сходи Руснацох з котру КУД Руснацох жадало прибліжиц патрачом дакус иншаки способ музичного витворйованя наших младих талантох.

Патраче добре прияли тоті новосци, а од дзепоедних зме чули же би требало частейше пририхтац даяки тематски вечари дзе би ше указала шицка розкош нашого культурного скарбу, як і таланти наших младих. Модератор вечара була Агнетка Балатинац, а о кніжки бешедовали главна і одвичательна редакторка информованя і видавательства Союзу Русинох РГ, Вера Павлович, редакторка збирки поезії Любица Гаргай і ре-

цензент Блаженка Будимчич. Кніжка видрукована у 400 прикладнікох, видаватель Союз Русинох РГ, а творяю 30 писні Меланії Пап і 17 Звонимира Барни.

Авторка Меланія Пап народжена 1934. року у Пишкваре. Нешка жиє у Вуковарі. То єй перша збирка поезії, а то нам источашне гутори же поетове не маю роки котри чішліме, але роки хтори ношимо у шерцу і же нігда не позна за першу кніжку.

Звонимир Барна народзени 1949. року у Петровцох. Нешка жиє у Вуковарі. Йому то тиж перша збирка поезії, гоч пише од малих ногох.

На концу ше збуло і єдно несподзиване — КУД Руснацох Осієк дознало же супруг Меланії Пап праве того дня преславює родзени дзень, та му прирхтали скоромни дарунок і одшпивали «На многая літа».

Дарунки ушлїдзели і нашим поетом, а дружене по законченей службовей часці одвивало ше у присмней атмосфери, понеже ше шицки медзи собу познаю і дзечне хасную нагоду же би ше стретли і побешедовали.

Агнетка Балатинац
Фото: А.Балатинац

Наступ КУД-а Руснацох Осієк

Подписованє кніжкох

